

Preporučna lista:
Celo leto . . . K 10—
Pol leta . . . 5—
Četiri leta . . . 250
Mesečno . . . 1—
Zunanji Avstrije: —
Celo leto . . . 15—
Posamezne številke
10 vinarjev. —

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računajo po 12 v.
od 6 redne petlitvete; pri
večkratnih oznanilih
popust.
„Straža“ izhaja v po-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Za mir, demokratizacijo in pravo samoodločbe.

V seji državnega zbora dne 22. januarja je načelnik Jugoslovanskega kluba posl. dr. Korošec med opetovanim burnim odobravanjem izvajal (slovensko): Jugoslovanski poslanci pozdravljamo iskreno vsako gibanje, ki nam obeta demokratizacijo javnega življenja in ki nas podpira v našem pravičnem boju za samoodločbo narodov. Čehi so manifestirali za izpolnitev svojih zahtev, izraženih v deklaraciji z dne 30. maja 1917. Mi smo jim takrat obljubili stati z njimi ramo ob ramo v boju za svobodno državo, mi jim obljublamo to tudi danes, ko je nastopila vlada oficijalno proti njihovim stremljenjem, na kar smo bili vedno pripravljeni.

(Nadaljuje nemško):

Zadnje delavske stavke so znamenje pravega razpoloženja v ljudstvu in sicer ne samo v delavskih masah, marveč tudi med onimi stano, ki so takrat mirno delali. Vsega prebivalstva se je polastil nemir, ko so v Brestu-Litovskem naenkrat prišli s prikritimi aneksij-skimi zahtevami. Prej se je pač mirno gledalo, kako so ljudstvu tuji diplomati ugrabili svetu mir. Sedaj pa si nočemo več dati dopasti, da se nam še naprej pridružuje mir. Diplomati centralnih držav sicer niso izrazili svojih aneksij-kih namenov izrečno, marveč z goljufivo igro s pojmom samoodločbe narodov, ter so hoteli s tem svoje namene prikriti. Pripoveduje se nam, da naj si narodi ustavnim putem izvojujejo pravico samoodločbe, toda na slovanski in na nemški strani smo si edini v tem, da ustavna pot ne daje garancije za to, da se ohrani samoodločba narodov v čisti obliki. Naša diplomacija s svojim stališčem

napram principu samoodločbe ni samo sedaj spravila v nevarnost miru z Rusijo, marveč zastavlja s tem tudi pot do splošnega miru.

Vlada, ki naj bi zastopala ljudstvo in bi morala njega želje in stremljenja poznati, je odpovedala in ni storila ničesar. Še le, ko se je pričel nemir med delavskimi masami, se je grof Czernin v Brestu-Litovskem odločil, da saj deloma revidira svojo prikrito aneksijsko politiko glede Poljske.

Toda v istem trenutku, ko so bili ukrajinski posredovalci na potu v Brest-Litovsk, je obljubil grof Czernin nekemu odposlanstvu iz Holma in Volinije, da bo te večinoma ukrajinske dežele skušal priklopiti poljski državi. Poleg tega pa manjka še izjava, da jamčijo nemški posredovalci, da se mir ne bo razbil ob aneksijskih željah. Tudi izjave Bolgarov v tej smeri še nimamo. Jugoslovani bodo grofu Czerninu še le potem popolnoma zaupali, ko se bo brez pridržka in brez vsake utesnitve izrekel za princip čiste pravice samoodločbe, s čimer bi zavzel le stališče večine avstro-ogrskih narodov ter prišel tudi splošnemu miru na več kot polovico pota naproti. Splošni mir bo prišel še le potem, če bo zagotovljeno narodom svoboda in mir in če se bo mogel skleniti mir od naroda do naroda. (Živahno odobravanje pri Čehih in Jugoslovanih.)

O notranjih razmerah je pripomnil dr. Korošec, da nemške meščanske stranke kažejo, zaradi popuščanja vlade napram delavcem, jzo, dočim Jugoslovani te jeze ne poznajo. Oni ne vprašajo, kje in kako, marveč se vesele, da je vlada že storila svoj poklon demokratični misli sedanjega časa. Veseli jih, da odpira vlada ljudstvu občinske zbornice in da hoče rešiti delavca iz krempljev vojaške justice.

Zato izjavljajo Jugoslovani, da bodo, držeč se svojega programa glede

ustanovitve samostojne jugoslovanske države, z vsemi sredstvi delovali za demokratizacijo javnega življenja, boje se pa, da vlada namerava uničiti demokracijo z nacionalizmom. Vlada tudi ne bo zadosti močna, da bi premagala odpor proti demokratizaciji občinske volilne pravice, proti demokratizaciji deželnih zborov. Tu bo še mnogo odpora, še večji odpor pa bo v gosposki zbornici. Vladi je treba samo, da gosposki zbornici namigne, in demokratizacija je ubita. Zato se bojé Jugoslovani, da bo treba na poti, ki vodi do demokratizacije, odstraniti še velike ovire in zato zahtevajo, da se ne demokratizirajo samo občine, marveč tudi deželni zbori. Oni zahtevajo odpravo gosposke zbornice. (Živahno odobravanje in ploskanje.) Obenem zahtevajo Jugoslovani ustvaritev druge zbornice, ki bi se morala ozirati na narodno in socialno stališče narodov. Ljudstvo noče samo miru, samoodločbe in svobode, marveč tudi kruha. Že iz statistike produkcije žita bi morala vlada spoznati prihajajočo nevarnost. Časa je imela dosti, da bi bila uredila princip razdeljevanja drugače in da bi bila z močjo in energijo zahtevala prispevke iz Ogrske in eventuelno iz Nemčije. Namesto tega pa je sejala nezaupanje in sovraštvo proti producentom in ni našla energije napram Ogrski.

Podrobno se je bavil na to govornik s prebrano v južnih deželah monarhije, kjer je aprovizacija popolnoma odpovedala. Treba je odstraniti vse, kar moti mir, in storiti vse, da dosežemo v najkrajšem času splošni mir. To pa je pričakovati le, če se narodom prizna čista pravica do samoodločbe. Za Jugoslovane velja odločna zahteva:

„Jugoslovanom jugoslovansko državo!“

(Živahno dolgotrajno pritrdjevanje pri Čehih in Jugoslovanih.)

LISTEK

Pod isto streho.

Fr. Hr.

(Dalje.)

V tem so že prihajali po ulici vsi trije gospodje. Vsak je vodil na roki svojo gospodično. Sladk je bil njihov pogovor, če slajši njihov smeh. In njihov korak je bil lahek in prožen, kakor da hodijo le po prstih in ne čutijo trdega, kamenitega tlaka.

Ena služkinja je odprla vrata in druga je stopila na drugo stran, da sta se priklonili ne obe naenkrat vsakemu posebej, ko so vstopili. Rdeča svetloba jim je še bolj ožarila že itak razgreto lice in zar njihovih oči je bil kakor žejna življenja.

Gospodje so ljubeznjivo pomagali damam odložiti, katere so vzravnale svoje mladostno in lepo obleženo telo in se poiskale s pogledom v ogledalu, da bi vse na njih prav stalo. Gospodje so jih povabili in odvedli na sedež, in sami prisedli.

Govorili so in vesel je bil njihov pogovor, vse besede so bile zvezane s smehom. Kmalu se je začelo kletati v čašah cekinasto vino, kozarec se je dotaknil kozarca, oči pa so gledale v oči in si privoščile srečo, ki jo uživajo. In vse se je velikokrat ponovilo prav vse: pogovor v smehu, vino v kozarcu in na ustih.

Strežnici sta pridno donášali, oni pa so si z vinom razgrevali telesa in duše. Pogovor je postal glasnejši, smeh hrupnejši. Vsak gospod je govoril svoji dami vsaka dama se je smejala svojem gospodu. Začeli so si že posojati cigarete, da je vsak enkrat potegnil, iz kozarca so skupaj pili, vsak en

požirek, oh, in še sladkorje so skupaj jedli, vsak od enega konca, da so prihajali z ustnicami vedno bližje, dokler se niso dotaknili.

Strežnica je stopila k oknu in spustila zunanjo železno zaveso, da je hrupno zakrila okno. Tudi žarka ni bilo skozi njo, le glasovi so lahko uhajali, smeh in petje in disharmonično igranje na klavir. Kakor plaha ptica so begali ti glasovi nad mračno ulico, po kateri so šli tihega koraka in molče ranjenci s kolodvora, kamor so se zopet slučajno ponovili pripeljali. Komaj da so njihove sence ob oglu ulice ugasnile, so utihnili tudi glasovi iz prvega nadstropja.

Kmalu nato pa je zazvenel in razkošno veselo odmeval po ulici smeh. Gospodje so šli z damami v kavarno na koncert. Skozi velika okna je lila svetloba in s svetlobo so plavali akordi, tako mili, tako zapeljivo vabljeni, in afektirano petje solistinj je udarjalo na uho in na srce.

Ko so vstopili, je skozi vrata planila svetloba, kakor da ji je v sobi pretesno in osvetila saniteje, ki so na dvokolesnicah z gumijevimi kolesi peljali težko ranjene, tiho in brezslušno, kakor grede tatovi z dragocenim plenom.

Z enakimi venci in na enak način, kakor prvo nadstropje, je okrašeno tudi drugo. Le okna so nekaj manjša. Tako tudi manj dnevne luči pride v te prostore in jih slabo razsvetljuje.

Tu stanuje neki uradnik, ki je kmalu v začetku pomanjkanja postal aprovizacijski komisar in je žnel tožadevno že veliko zaslug in zato tudi veliko odlikovanj. Ker je v naraščajočem pomanjkanju vedno bolj zaposlen, je tudi vedno manj doma. Le zvečer, včasih dolgo v noč, štejeta z ženo neke listke, kakor nakaznice. Revež je pač. Ne ždeluje v uradu, pa mora še doma, kjer mu žena pomaga.

Njuni otroci lepih, okroglih obrazov pa so zelo živahni in skoro vedno na oknu, kjer se igrajo z

malim, rejenim psičkom. Vedno ga dražijo. Nekoč so mu privezali kos klobase na rep in ga zaprli med okno. Pes je parkrat skočil za klobaso, a ker je ni takoj dobil, se ni zelo trudil. Bil je že sit. Tudi za te skoke so mu bili otroci hvaležni, so mu odrezali klobaso in mu jo dali med zobe. Ni hlastnil po njej in le prav počasi jo je požiral. Vsi po vrsti so ga pogladili, pritisnili svojo glavo na njegovo in odhiti. Pes pa za njimi.

Neko solnčno popoldne pa se jim je to-lz pripetilo:

Po ulici ob hiši so se ravno vračali reveži in beračice iz vojne kuhinje in tesno pritiskali k sebi lončke, kjer so imeli svoje dragocene kosilce, kisl zelje ali sladko repo. S sklonjenimi glavami so šli in rame so imeli stisnjene. A že vonja, ki je prihajal iz lončka, so bili veseli in so ga uživali.

Na odprtem oknu v drugem nadstropju pa so se otroci igrali s psičkom. Kos črnega kruha so mu dali, da se je igral z njim, kakor z žogo. Ko pa je zasadił svoje zobe vanj, se je široko postavil in oblastno stresaval glavo. Otrokom je pa to silno ugajalo.

Tedaj pa je na ulici zalajal pes in ta takoj za njim v odgovor.

Pri tem pa je padel tisti kos kruha na ulico, ravno pred neko stanko. Zadržna je šla. Zadržna je pač bila v kuhinji in je zato tudi manj dobila. Pa ni godrnjala, le Bogu je potožila:

„Sam Bog se nas usmili!“

Zdaj je zagledala kos kruha pred seboj na tla pasti. O, tri dni ga že ni videla.

Urno, kakor bi kradla, je stegnila roko in zanesla kruh v usta in ga slastno použila. Ozrla se je. Nihče je ni videl. Hvala Bogu! A vendar, hujše kakor ta vojni kruh v želodec, jo je težila vest:

„Oh, pa tuj kruh sem snedla!“

Delovanje ministerijalne komisije na Slovenskem.

Kakor znano, se je avstrijska vlada vsled nečutenih krivic in preganjanj, ki so se vršila ob izbruhu svetovne vojne proti jugoslovanskemu narodu, koncem leta 1917 vendarle odločila odposlati posebno cesarsko komisijo na naš jug, da preišče in ugotovi preganjanja in nezakonitosti, ki so jih zakrivali vojaški in civilni organi proti državi vedno zvestemu jugoslovanskemu narodu.

Jugoslovanski poslanci so sicer koj iz začetka dvomili, je-li bodeta ti dve iz uradnikov in vojaških funkcionarjev sestavljeni komisiji mogli dognati na objektivni način resničnost vseh pritožb, ki so se podale v interpelacijah in govorih naših poslancev v avstrijskem parlamentu. To svojo bojazen in ta svoj dvom so izrazili tudi v posebni interpelaciji, v kateri so zahtevali, naj se cela preiskava poveri parlamentarni komisiji.

Medtem so začele komisije delovati. Pritožbe zoper vojaštvo in orožništvo preiskuje vojaška komisija pod predsedstvom podmaršala Schenka, dočim pa vodi preiskavo zoper civilne funkcionarje ministerijalna komisija, na čelu ji sekijski šef dr. pl. Alexy. O vojaški komisiji ne bomo izgubljali veliko besed. Opozorjamo samo na interpelacijo dr. Korošca in tovarišev z dne 19. dec. 1917, v kateri se je podmaršal Schenku očitalo, da ne izpolnjuje svojih dolžnosti objektivnega preiskovalca. Ves način, kako nastopa ta komisija, nam kaže, da se ni mogla oprostiti onega nesrečnega duha, ki vidi v vsakem svobodnem političnem gibanju civilnih državljanov državi nevarno podjetje.

Danes se hočemo baviti predvsem s poslovanjem civilne komisije. Ta komisija je došla začetkom decembra na Štajersko, odkoder se je po jako kratkem bivanju v Gradcu in Mariboru podala na Koroško. Odtod se je, najbrže vsled protestov iz slovenske strani, vendarle vrnila zopet na južno Štajersko in ondi zaslišavala naše ljudi. Čuje se, da je med tem časom že poslovala v Trstu ter da se namerava v kratkem podati v Dalmacijo.

O delovanju te komisije je bilo čitati v slovenskih listih različnih glasov. Vobče imamo vtis, da si je komisija prizadevala dognati objektivno resnico v zlic strahovitemu vpitju in pritisku nemških nacio-nalcev na Koroškem in Štajerskem. Žalibog pa so se izvedele sedaj podrobnosti, ki vzbujajo najresnejše pomisleke proti objektivnosti te komisije. Povod temu je dalo obnašanje komisijskega člana dr. pl. Braitenberga, podpredsednika nižjeavstrijskega deželnega šolskega sveta, ki se pri svojem od cesarja mu poverjenem nalogu nikakor ni mogel otrestiti svojega zagrizenega nemškonacionalnega mišljenja. Kot so naši poslanci že v interpelaciji z dne 19. dec. 1917 omenili, ni toliko preiskoval, ampak s slovenskimi pričami polemiziral in njih izpovedbe, v kolikor so bile za nemške birokrate obtežilne, znatno omiljeval, tako, da ti zapisniki nikakor ne odgovarjajo resničnim izpovedbam slovenskih strank. Pred kratkim se je mudil ta gospod sam v Ptuj, kjer je skoraj ves čas konferiral ne morda s prizadetimi slovenskimi strankami, ampak z znanim nemškonacionalnim županom Ornigom, na čigar informacije je menda polagal večjo važnost nego na izpovedbe tistih par Slovencev, ki jih je zaradi lepšega zaslišal. Da je

temu tako, kaže njegov izrek napram neki gospe, da se da kakega okrajnega glavarja lažje odstraniti nego župana Orniga.

Če so v komisiji taki funkcionarji, potem se je res bati, da bode pod njihovim vplivom postalo delo te komisije prava farsa ter podalo merodajnim činiteljem le prav medlo in skaženo sliko resničnih razmer ob pričetku vojske na Slovenskem. Zahtevamo zato z vso odločnostjo, da se ta uradnik, ki se kot cesarski komisar ne more privaditi strogo objektivnemu in stvarnemu postopanju, takoj odpokliče od svoje dosedanje funkcije ter nadomesti z drugim, ki bode vedel bolje spoštovati dolžnosti cesarskega uradnika. Če vlada misli, da bode Jugoslovane s tako komisijo, v kateri sedi kak Braitenberg, pomirila, se jako moti ter izjavljamo, da smatramo nadaljno delovanje komisije, v kateri sedi Braitenberg, za novo provokacijo.

Naše ljudstvo pa pozivljamo, da nam javi nemudoma vse slučaje, v katerih je pl. Braitenberg kršil poverjeno mu nalogo ter uganjal nemškonacionalno politiko, namesto da bi kot cesarski uradnik strogo objektivno postopal.

Iz vsega se pač vidi, da so imeli naši poslanci popolnoma prav, ako so v svoji interpelaciji zahtevali namesto uradniške — parlamentarno komisijo.

Kdo bo naslednik?

Prijatelj lista nam piše:

Ko se je raznesla vest, da zapusti okrajni glavar pl. Weiss Maribor, se je imenoval med kandidati za njegovega naslednika ptujski okrajni glavar pl. Netoliczka. O njem se je že svoj čas govorilo, da pride za okrajnega glavarja v Celje ali Ljutomer, a za njega ne najdejo nikjer pravega mesta, dočim so ga v ptujskem okrajnem glavarstvu že do grla — siti.

Da bi bil pl. Netoliczka v nemški zagrizenosti vreden naslednik pl. Weissu, kaže njegovo postopanje napram slovenskim občinam in zavečnim županom v ptujskem okrajnem glavarstvu. Izmed stotine drugih slučajev je že „Slovenski Narod“ kot posebno značilen za pl. Netoliczka navedel sledeči slučaj: Prve dni meseca avgusta 1914 je bil nenađoma odstavljen 60letni občinski predstojnik Grahur v Hajdinu pri Ptuj, kateri je v splošno zadovoljnost županoval že drugo desetletje, kmalu nato pa je bil in nebroj drugih aretiran in oddan vojaškemu sodišču zaradi „veleizdaje“.

Vojaško sodišče v Gradcu se je obrnilo s „prošnjo o glasu“ na okrajno glavarstvo v Ptuj in takratni vodja pl. Netoliczka je dne 4. septembra 1914 z lastnoročnim dopisom poslal sledeče poročilo: „Leumund mindergut; war infolge seiner radikalen slovenischen Gesinnung ein Feind des Deutschtum und wegen grober Vernachlässigung der Amtsgeschäfte als Gemeindevorsteher abgesetzt worden. Sein Umgang bestand nur in serbophilen Personen und ist sein Ansehen und Vertrauen aufs Tiefste gesunken.“ I t. d.

Kaj je ta občinski predstojnik zagrešil, da je vodja okrajnega glavarstva poslal tako črno poročilo o njem? Spomladi 1914 se je v njegovi občini ustanovilo ognjeglasno društvo, ki naj bi dobilo po predlogu občinskega predstojnika slovenoki poveljevalni jezik, ker so bili tudi vsi člani društva Slovenci. V

nedeljo, dne 26. julija 1914, ko je prišlo poročilo o napovedi vojne, pa se je kakor običajno napotil v cerkev k maši, kar se je pa smatralo za zanemarjenje uradnih poslov! Zaraditega je sedel Grahur več mesecev v preiskovalnem zaporu zaradi veleizdaje, dokler se vojaško sodišče ni prepričalo, da je popolnoma nedolžen in ustavilo preiskavo, dasiravno je dobilo od pl. Netoliczka tako skrajno slabe poročilo o njem!

Ali spada tak mož za okrajnega glavarja v Maribor? Ali se ni bati, da bo nadaljeval svoje delo tudi v mariborskem okrajnem glavarstvu?

Sama sveta nedolžnost jih je!

Nepozabni so nam žalostni dogodki 1914, ko so uboge slovenske žrtve morale vsled podlih denunciacij v zapore. Kako je vriskala tedaj renegatska sodrga v Mariboru in v Ptuj! Ni mislila na strašne žrtve, ki jih bo zahtevala vojna, ona bi bila pustila tudi propasti poi sveta, samo da ji je bila dana enkrat prilika, udrihati s pestjo po nedolžnih Slovenceh in jim prav po barbarskem načinu pljuvati v obraz. Urednik „Marburger Zeitung“, Norbert Jahn, je bil tedaj v svojem elementu; v svojem političnem deliriju je videl cele gozde vislic, na njih pa Slovence, kar pa ne bo Slovencev poginilo na vislicah, — tako si je mislil — te bo pa seveda požrla prva vrsta v fronti.

Toda kolo se je zasukalo drugače. Uboge slovenske žrtve so po mukepolnem trpljenju zapuščale druga za drugo ječe, nihče jim ni mogel blizu, dasi je v tistih časih pripomogla le nepremišljena beseda do vislic, do smrti pred puškami ali do večletne ječe. Ali ni to najboljši dokaz, kako nedolžni in kako avstrijski smo bili Slovenci? Kaj bi bili porekli pa Nemci, če bi bil kak drugi narod postopal samo za stotinko tako grdo in nizkotno z njimi, kakor so oni z nami? Nemški „patriotizem na odpoved“ bi bil že kmalu splaval v nemški rajh, tja kjer oni vidijo edino zveličanje še sedaj in to vzlic velikim prednostim, ki jih jim daje naša vlada že od pamtivekov sem.

In kaj smo storili mi, ubogi zatirani Slovenci? Voljno smo prenašali vse nezaslišane persekucije, vestno smo izpolnjevali še dalje svoje državljanske dolžnosti bodisi na fronti ali v zaledju. Eno pa ste le dosegli, vi grdi denuncijanti in njih oprode, zapomnite si to za vselej: zedinili ste nas, ki smo bili prepelj razkosani in nepopisen srd in gnev ste nam vsadili v srca, srd, ki ga ne bo nihče izbrisal, dokler ne dobimo pravega zadoščenja.

Nič vam ne zaležejo zavijanja! Le poprašajte malo pri naših ljudeh, četudi pri najbolj preprostih; zvedeli boste, da vas, denuncijante — po vašem lastnem reku največje sufte — sovraži vse iz dna srca. Kako bi se rad opral zdaj Norbert Jahn! Ali misli, da ne vemo, kako vlogo je igral tedaj njegov list? Mala, po denuncijantsko zavita notica v njegovem listu je pripomogla že drugi dan novim žrtvam do ječe. In zdaj bi rad opral bivšega mariborskega glavarja Weiša, ki so ga postavili sedaj na „mrtvi tir.“ Ali bi nam ne mogel Norbert Jahn povedati, zakaj so bili Slovenci toliko preganjani ravno v Weißbovom in v ptujskem glavarstvu? Zakaj pa se to ni

In še žal bi ji skoro bilo, strah pred Bogom zaradi greha.

Otroci pa so psička malo okregali zaradi te nerodnosti in mu od svojega belega kruha dali dokaj precejšen del.

Eden izmed otrok pa je hotel videti, kam je oni kos padel in se je obesil čez okno. Ker ni dovolj trdno držal svojega kruha v roki in ker ga je psiček z nogo po ušesu popraskal, je tudi njemu padel kos na ulico.

Kmalu je prišel policaj po ulici in zagledal ta kos belega kruha na tleh. V svoji strogi službi je naredil oblastveno resen obraz, pobral kos kruha, in ga konfisciral. Ozrl se je okrog po ulici, kdo neki bi ga zgubil. A ko ni nikogar zapazil razen plažeče se sklonjene starke, i je obrisal brke in zamrmral v nje:

„Vse v redu.“ —

Na oglu hiše nad balkonom je streha urezana in v njo uzidano ozko in dolgo okno, edine velike podstrešne sobe, tako zelo pripravne za stanovanje dijakov.

In res je tudi v to služila. Še lani jih je stanovalo pet v njej. Kadar je namreč nastal kak ropot na ulici, se je prikazalo v tem oknu pet glav, druga nad drugo in so belo strmele v globočino. A zdaj je še samo eden. Dolg je, a suh kakor trs, blede kakor da živi ob samem cestnem prahu.

Velikokrat sem ga videl v parku. Pod smrekami je hodil, imel roke na hrbtu sklenjene in z odprtimi ustmi globoko udihaval osvežujoči zrak.

Neko opoldne, proti eni uri, sem ga našel na poti med smrekami. Glava se mu je sklonila na prsnjega mu je padla iz rok na tla in roke so mu zlomljene visele na robu klopi. Sirota.

Stopil sem k njemu in mu dvignil glavo.

Z zmedenim pogledom se je ozrl v me. Še oči

so bile brez pravega žara, kakor da že umirajo.

„Kaj je?“

„Slab sem“, je s težavo dahnil iz sebe.

Po parku sta prihitela dva dijaka s knjigami pod pazduho. Vstavila sta se.

„Kaj ti je, Ivan?“

„Slab je“, sem odgovoril zanj. „Domov ga pospravimo.“

Dijaka sta bila takoj pripravljena. Prijela sta ga vsak na eni strani, jaz sem nesel njihove knjige in smo ga odvedli domov.

„V dijaško kuhinjo ga danes ni bilo“, je začel eden razlagati, a ker mu ni nihče odgovoril, je tudi sam utihnil.

„Moj Bog, kaj je, ali je pijan“, je začela javkati stara ženska, najbrže oskrbnica, ko smo dospeli na njegovo stanovanje. „Saj še nikdar ni pil! Moj Bog, da nikdar ne!“

Brž je šla odpirat podstrešno sobo. Pogrnila je v naglici še razgrnjeno posteljo. Hitela je tako, da se je oblak prahu vzdignil na tleh in nam buhnil v obraz, ko smo vstopili.

„Moj sveti Bog“, je poobožno vzdihovala starčka in sklepala roke, „zdaj pa še to, da bi pil! Saj ne verjamem, da je pijan! Moji dijaki ne smejo pijančevati in zdaj tudi ne morejo“, ga je hitela opravičevati.

„Le slab je“, smo ji razložili.

Dijaka sta položila tovariša na posteljo in sedla ob njegovi strani, da sta ga tako podpirala. Ivan je nagnil glavo na desno ramo, sunkoma je dihal in napol zaprte oči so strmele v prašna tla.

„Ali je zjutraj kaj užil? Opoldne ni še ničesar?“

„Ničesar še ne? Bog pomagaj! O, zjutraj pa je, hvala Bogu! Imela sem še nekaj tresk, da sem zavrela čaj, lipov čaj, ki je tudi zdravilen za bolne

ljudi. Hvala Bogu, da je lipa letos tako cvetela, in hvala Bogu, še ga imam za nekaj časa. Seveda pa sladkorja ni bilo, seveda, ker ga ni!“

Postrežljivo je pobrisala s predpasnikom stol, in mi ga ponudila. Nato pa je predpasnik brž otepla prahu, da sem nehote položil svoj robec na usta in pod nos.

„Ali imate mogoče še kaj toplega lipovega čaja za Ivana?“

„Ne vem. Pogledam. O je, pa zdaj bi že moral v šolo! Moji dijaki niso nikdar zamujali šole, tistega pa ne! Nisem jim dajala potuho! O, veliko priznanje bi zaslužila! Bom pogledala!“

Vedno je mencala z rokami in zibala glavo. A končno je vendar odstopicala po čaj.

„Midva bova morala iti“, sta opomnila dijaka. „Ivan, tebe pa opravičiva!“

Ivan se jima je zahvalil s tem, da je malo nagnil glavo, a pogledal ju ni. Od ene strani sta ga naslonila na rob postelje in z druge podprla z blazino.

Ko sta dijaka odšla, sem se ozrl po sobi. Mračna svetloba, ki je lila skozi ono visoko ozko okno, je le slabo osvetljevala predmete.

Ob oknu je bila prislonjena zastava, ki je poirpežljivo čakala na kak važen dogodek v sedanji vojski, da ga brž proslavi, sebi v potrebo, da se izpraši, in ljudem v spodbudo.

Poleg nje je stala miza, polna knjig. In med njimi je stal svečnik brez sveče in petrolejka brez petroleja in prazen, zamazan in zaprašen krožnik.

Ob zidu od okna so se speljavale postelje, stare, podložene z raznimi zaboji, da se niso zrušile. In tudi na njih so bili naloženi zaboji, ker tam se naj ni nihče spal.

(Konec približaj.)

zgodilo v drugih okrajih, kjer so stali na čelu oblastev nezagrizeni glavarji?

Poznamo odgovor, ki ga nam bo dal Jahn na to vprašanje: ta častivredni mož jo bo v svoji politični cunji zopet zavil, češ, da drugod ni bilo srbofilov, rusofilov in takih veleizdajalcev. Pa ne bo držalo! Izpuščene žrtve, ki se jim ni moglo dokazati ne pičice krivde, ga bodo udarile po njegovih ustih. Kje drugod je torej krivda, nego pri teh glavarjih, ki so postali tako sami žrtve svojih denuncijantov, izvršujočih svoj grdi posel po znanih uredništvih in nemških advokatskih pisarnah.

Mi vemo vse in vse, kar vemo, pride svoj čas na dan. Da pride na dan, to čutijo že tudi ti ljudje sami, zato pa jih je zdaj strah, zato jih je zdaj tudi sama nedolžnost. Ko je bila ministerijalna komisija v Mariboru, so skušali ti junaki vreči krivdo na orožnike. Ne, ne, denuncijantje, ti so bili le službeni izvršitelji vaših grdobij, ovačbe in zapovedi so izhajale pa od vas, oziroma od uslužnih poglavarjev. — Toliko v vednost, da vse poznamo do pičice. — n.

VABILO

na

občni zbor Slovenske Kmetske Zveze,

ki se bo vršil v ponedeljek,

dne 4. februarja 1918 v dvorani
hotela „Beli vol“ v Celju.

Začetek ob 1/2 2. uri popoldan.

DNEVNI RED:

1. Poročilo o delovanju.
2. Naša politika.
3. Naše narodno gospodarstvo.
4. Slučajnosti.

ODBOR.

VABILO

k

glavni skupščini

štajerskega pododbora Zadrúžne Zveze v Ljubljani,

katera se vrši

v ponedeljek, dne 4. februarja 1918, v dvorani hotela „Beli vol“ v Celju. — Začetek ob 10. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju pododbora.
2. Volitev pododbora.
3. Položaj naše zadrúžne organizacije in naloge bodočnosti, predava ravnatelj Zadrúžne Zveze č. g. Evg. Legat.
4. Blagovni promet v vojnem času in po vojni, poročila nadrevizor Vladimir Pušenjak.
5. Slučajnosti.

K polnoštevilni udeležbi vabi

predsednik:

Dr. Josip Hohnjec.

Opomba: Vsled sklepa glavne skupščine z dne 25. junija 1913 v Celju je dolžnost vsake zadrúže, da pošlje vsako leto k glavni skupščini pododbora vsaj jednega zastopnika.

Jugoslovanska deklaracija.

Deklaraciji za Jugoslavijo se je pridružila iz župnije Sv. Križa na Murskem polju še tudi zavedna občina Boreci ter tamošnje žene in dekleta. Jugoslovansko izjavo je podpisalo tudi 82 mož in fantov ter 160 žen in mladenk. — Tudi občina Buncani je podpisala deklaracijo.

Občina Kraljevec v ljutomerskem (gorneradgonskem) okraju se je dne 15. jan. izrekla za ujedinenje Jugoslovancev.

Občina Št. Janž pri Spod. Dravogradu se je po svojem občinskem odboru dne 13. prosinca izrekla, da se prejkoslej združijo vsi Jugoslovani v enotno jugoslovansko državo v smislu deklaracije Jugoslovanskega kluba z dne 31. majnika 1917.

Občina Št. Andraž pri Velenju se je v svoji zadnji seji soglasno izrekla za jugoslovansko deklaracijo.

Občina Sv. Benedikt v Slov. gor. za deklaracijo. Zavedna občina Sv. Benedikt se je enoglasno izjavila za deklaracijo Jugoslovanskega kluba. Deklaracija se glasi: „Občinski odbor občine Sv. Benedikt je v svoji seji dne 31. dec. 1917 enoglasno sklenil v imenu svojih volilcev, da se z največjim veseljem pridružuje v celnem obsegu deklaraciji Jugoslovanskega kluba v državnem zboru dne 30. maja 1917. Neumornim in požrtvovalnim poslancom, združenim v Jugoslovanskem klubu, v prvi vr-

sti njegovemu načelniku, vlč. g. dr. Korošcu, izraža podpisani občinski odbor s tem svoje popolno zaupanje in iskreno zahvalo za odločen nastop v državni zbornici in v delegacijah za krvavo zaslužene pravice slovenskega in celega jugoslovanskega naroda. Enih misli in želja je vse slovensko ljudstvo — doma in v bojni črti — s svojimi zastopniki, združenimi v Jugoslovanskem klubu. Obžaluje nad vse škodljivo delovanje onih slovenskih poslancev, kateri so zapustili Jugoslovanski klub in hodijo po potih, na katerih slovenski narod ne more priti do svoje sreče in do tako silno zaželenega miru, prosi podpisani odbor vlč. g. načelnika Jugoslovanskega kluba in vse v tem klubu združene poslance, naj junaško nadaljujejo pot, katero so nastopili in naj si bodo svesti, da stoji vse slovensko ljudstvo za njimi, ker ve, da se mu bo le na tak način povrnil nad vse zaželeni mir in v tem miru srečna bodočnost. Izrečno podpisani občinski odbor še posebej izraža globoko hvaležnost sv. Očetu Benediktu XV. in pa presvitlemu cesarju Karlu I. za njuno mirovno posredovanje. — Sledijo podpisi.

Župnija Sv. Benedikt v Slov. gor. za deklaracijo. Za jugoslovansko deklaracijo so se izjavile zopet občine benediške župnije: Ročica, Sv. Trije Kralji in Trotkova.

Občini Drvanje in Trotkova v župniji Sv. Benedikt v Slov. gor. sta se izjavili za jugoslovansko deklaracijo.

Občina Zakot pri Brežicah se v svoji občinski seji z dne 20. prosinca 1918 z navdušenjem pridružuje deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. majnika 1917. Kri naših mož in sinov mora roditi nam in našim potomcem lepšo bodočnost v svobodni jugoslovanski državi pod slavnim žezlom habsburške dinastije. — Slede podpisi občinskih odbornikov.

Občina Majšperg pri Ptujju je poslala po svojem občinskem uradu dr. Korošcu izjavo za jugoslovansko deklaracijo in protest proti vinskemu davku.

Občina Presečno pri Kozjem se je po svojem zavednem občinskem odboru izjavila za jugoslovansko deklaracijo.

Petrovce za deklaracijo. Občinski odbor občine Petrovce pri Celju soglasno in navdušeno pozdravlja deklaracijo naših poslancev z dne 30. maja 1917. Sledijo podpisi župana in 13 odbornikov.

Občina Spuhlja iskreno pozdravlja deklaracijo Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917, za združenje vseh Jugoslovancev v samostojno državo pod žezlom habsburške dinastije. Hkrati pozdravlja mirovno prizadevanje Nj. Svetosti sv. Očeta Benedikta XV. in Nj. Veličanstva cesarja Karla I. z željo, da se prejkoprej konča grozno prelivanje krvi in sklone za vse narode časten mir. Odločno protestira proti postopanju ptujskega okrajnega zastopa, kateri je na neodkrit način občinske predstojnike sklical v Ptuj in tako od njih brez vednosti občinskega odbora v imenu občin izvalil podpis proti naši deklaraciji, kateri podpis se danes prekliče. Občinski odbor v Spuhlji, dne 11. jan. 1918. Sledi 12 podpisov.

Gajovci za deklaracijo. V seji občinskega zastopa v Gajovcih pri Ptujju so se g. župan in gg. odborniki enoglasno izrekli za deklaracijo Jugoslovanskega kluba. Izjavi se je pridružilo večje število uglednih posestnikov.

Bohova za deklaracijo. Možje in mladeniči občine Bohova pri Mariboru (nadžupnija Hoče) so se navdušeno izrazili za samostojno Jugoslavijo pod habsburškim žezlom.

V št. Andražu pri Velenju je podpisalo jugoslovansko deklaracijo 183 mladenk in 106 žen.

V župniji Prihova pri Konjicah je podpisalo izjavo za ujedinenje Jugoslovancev 348 žen in deklet.

Žene in dekleta iz Orehove in Hotinje vasi pri Mariboru — podpisanih je 135 — so poslale Jugoslovanskemu klubu navdušeno izjavo za ujedinenje Jugoslovancev.

Za jugoslovansko deklaracijo so se izrekli slovenski možje in fantje mestne občine Brežice ob Savi (74 podpisov) in žene in dekleta mesta Brežice (105 podpisov).

Zavedne žene in dekleta v št. Lovrencu nad Mariborom so se z navdušenjem izjavile za jugoslovansko deklaracijo. Izjavo je podpisalo 122 deklet in 96 žen.

Slovenski rudarji v Trbovljah so se izjavili za deklaracijo Jugoslovanskega kluba. Izjavo je podpisalo 2883 rudarjev.

Žene in dekleta iz župnije Št. Vid na Planini zahtevajo, da se prejkoprej združijo vsi Jugoslovani v samostojno jugoslovansko državo v smislu deklaracije Jugoslovanskega kluba z dne 30. majnika 1917 pod žezlom slavne habsburške vladarske hiše. Sledi 99 podpisov.

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču skrajno slabo vreme. Sovražnik je razvil v prostoru Asiago-Arsiero intenziven artilerijski ogenj. Sicer pa položaj nespremenjen. — Med Rusi in Rumuni je prišlo in sicer južno od Galaca v kotu med Prutom in Seretom, do krvavih spopadov. — Na francoskem bojišču so nemške čete pričele napadati sovražne črte.

Državni zbor.

V torek, dne 22. jan., se je zopet sestal državni zbor. Poslanci vseh strank so živahno razpravljali o zunanjepolitičnem položaju in o razvoju notranje politike. Radi napovedanih mirovnih interpelacij od strani Jugoslovancev in Čehov je vse pričakovalo izredno živahen potek razprave.

V torkovi seji je ministrski predsednik naznačil cesarjevo odredbo, ki določa predsednikom obeh avstrijskih zbornic in ogrskega državnega zbora na cesarskem dvoru mesto med tajnimi svetniki. Drž. zbornici je predloženih več zakonskih načrtov: glede ureditve zlatega in srebrnega denarja, glede nedeljskega počitka, sklep gosposke zbornice o vojnem davku itd. Proračunskemu odseku se podaljša rok za poročanje o državnem proračunu do dne 29. t. m.

Ministrski predsednik Seidler je odgovoril na nemško in češko interpelacijo glede praške češke resolucije z dne 6. jan. Seidler očita Čehom, da so njih državnopravna stremjenja naperjena proti interesom države in dinastije in da izzivajo najostrejšo grajo zaradi napadov na suverene pravice dežel ogrske krone. Resolucija z dne 6. jan. se postavlja med Avstrijo in njene sovražnike. Resolucija daje pogum našim sovražnikom, da naj ne upešajo. Resolucija skuša ovirati naše mirovne posredovalce v Brestu Litovskem in hoče na podlagi nasilne samoodločbe doseči popolno samostojnost sudetskih dežel. Resolucijsko politiko mora vsaka vlada tolmačiti kot nevarnost za državo. Do uresničenja češke politike ne pride. Sedanje češko deklaracijsko gibanje imenuje Seidler rovarjenje zoper državo. Nadalje naglašajo, da upa od češkega naroda, da ga ne bodo okužile strup in kali te samomorilne politike. Jugoslovanske deklaracije se ni dotaknil. Nemci so Seidlerju veselo pritrdjevali, Čehi pa burno ugovarjali. Stanek je predlagal, da se naj začne razprava o govoru min. predsednika. Sprejeto.

Nato so se prečitale nujne interpelacije. Dr. Korošec in tov. so v imenu Jugoslovanskega kluba interpelirali ministrskega predsednika radi mirovnih razprav v Brestu-Litovskem in radi izvedbe demokratičnih reform v Avstriji ter so stali nujno vprašanje: Vprašujejo, zakaj se vlada igra s principom samoodločbe in zakaj postavlja s tem v nevarnost mir. Kedaj namerava vlada izvesti, in sicer resno izvesti demokratizacijo volilne pravice v deželne, občinske in druge javne zastope? Ali je vlada pripravljena odpraviti gosposko zbornico, kjer so celi narodi in sloji brez zastopstva in katera v interesu nasilstva in kapitalistov odklanja v poslanski zbornici sklenjene zakonske načrte? Kedaj bo vlada predložila zakonski načrt o novi ureditvi delavskih razmer v militariziranih obratih?

Poslanec Stanek interpelira ministrskega predsednika, naj pojasni, zakaj ni nastopila vlada javno proti aneksionističnim namenom Nemčije in zakaj širi grof Czernin razpor med Poljaki in Ukrajinci s tem, da obljublja Poljakom ukrajinsko ozemlje. Čehi vztrajajo trdno na programu ustanovitve lastne neodvisne države in so pripravljeni, vse korake, ki vodijo k demokratiziranju, dejansko podpirati.

Debate so se udeležili dr. Glabinski, (Poljsko kolo), dr. Pacher, ki je prečital izjavo čeških Nemcev, zahtevajočih samostojno nemško provinco na Češkem s samostojnim deželnim zborom. V imenu Jugoslovancev je govoril dr. Korošec. Njegov govor priobčujemo na uvodnem mestu. Celjski poslanec Marckhl se je v imenu alpskih Nemcev izjavil proti zahtevam Jugoslovancev in se jezik nad pobiranjem podpisov za Jugoslavijo.

V seji dne 23. t. m. se je vršila razprava o govoru ministrskega predsednika. Kot prvi je govoril poslanec Jarc, ki je izjavil: V nobenem stanu

ni želja po miru tako velika, kakor ravno v kmet-skem stanu. Zastopniki kmetkega stanu morajo torej izraziti svoje ogorčenje nad frivolno igro vlade napram kmetkemu stanu ob priliki zadnjih dogodkov. S štrajkujočim delavstvom se je vlada pobotala na račun kmetkega stanu, na račun pomanjkanje trpečih in z delom preobloženih žensk, otrok in starčkov. Javnost je dobila utis, da je vlada s svojimi odredbami odobrila mnenje, češ, kmetje so oderuhi in živijo v izobilju. Kmetški poslanci odklanjajo vsako odgovornost za morebitne dogodke, ako bo prišlo do nasilnega izbruha nevolje kmetkega stanu, potem tudi kmetški poslanci ne bodo več v stanu uplivati pomirjevalno na kmetke množice. Znižanje množine moke za kmetko prebivalstvo je mnogo večje, kakor za nekmetko prebivalstvo. Ako bo ta odredba ostala v veljavi, bo nastal v kmetkemu prebivalstvu vihar ogorčenja.

V sličnem smislu je tudi govoril nemški krščanski socialc poslanec Stöckler.

Dr. R y b a r je povdarjal zvestobo Jugoslovancov do habsburške vladarske rodbine in junaško zadržanje jugoslovanskih polkov v tej svetovni. Ako se predbaciva Slovanom veleizdajstvo, češ, da hočejo razbiti monarhijo, je treba opozoriti na izjavo nemških poslancev na Češkem v torkovi seji, ki zahtevajo ustanovitev samostojne, od Čehov čisto neodvisne, nemško-češke province. Slovenci so prepričani, da so njihova stremjenja za svobodo naperjena samo proti nemški pohlepnosti po gospodstvu, vsled česar nam predbacivano veleizdajstvo ne dela nobenih skrbi; mi bomo vztrajali pri svoji zahtevi.

Dr. Hruban je z ogorčenjem zavračal predbacivanje ministrskega predsednika, češ, državno-pravna stremjenja Čehov so naperjena proti interesom države in dinastije.

Govorila sta še poslanca Detmeier in Tušar. Prihodnja seja dne 29. t. m.

Grof Czernin o mirovnih pogajanjih.

V četrtek, 24. januarja, je zboroval odsek za zunanje zadeve avstrijske delegacije. V njem je grof Czernin razpravljal o Brestu-Litovskem in o mirovnih pogajanjih sploh. V Brestu-Litovskem, tako je dejal, se pogajanja vršijo pri odprtem oknu. Še nikdar, kolikor je znano iz zgodovine, niso taka pogajanja bila javna. Javnost zelo obtežuje potek in uspeh pogajanja. Ker pa je Rusija zahtevala javna pogajanja, se je Nemčija in Avstrija vdala. Temelj za sklepanje miru, ki se ga drži Czernin, je prej ko slej: mir brez aneksij in odškodnin. Naj ga tudi napadajo od desne in leve, njegovo stališče je: Rusiji ni treba nam odstopiti niti kvadratnega metra zemlje in plačati niti vinarja. Če se Rusija tudi drži tega stališča napram Avstriji, in zdi se, da se ga drži, ni nobenega razloga za pesimizem, češ, da ne pride do miru. Kajpada so poteškoče pri pogajanjih. Prva poteškoča je, da se moramo pogajati ne z enim ruskim zastopstvom, marveč z več novo ustanovljenih ruskih držav. Direktno se pogajamo z Rusijo, ki se vlada iz Petrograda, in z Ukrajino, indirektno pa s Finsko in Kavkazijo. Z Ukrajino smo se zedinili na podlagi miru brez aneksij in odškodnin ter smo v širokih potezah določili, da in kako se naj začnejo trgovinske razmere z novo ljudovlado. Težave pa so v tem, ker razmerje med Ukrajino in petrograjsko Rusijo še niso razjasnjene in še tudi niso določene meje med obema državama. Ravno kar se je, kakor je predsednik ruske delegacije v Brestu-Litovskem Joffe sporočil zveznim državam, s katerimi se Rusija pogaja, pojavil odpor proti osrednji Radi v Kievu, s katero se vršijo naša pogajanja. Vojaška in delavska vlada ukrajinske ljudovlade s sedežem v Charkovu namreč izjavlja, da ne pripozna kievске osrednje Rade, ker ta zastopa samo tiste sloje, ki kaj imajo v lasti, ter da tudi

ne pripozna njenih pogajanj. Pač pa je charkovska vojaška in delavska vlada sklenila poslati svoje zastopnike v Brest-Litovsk, toda samo kot dopolnjujoč del ruske delegacije. Joffe poroča, da je ruska delegacija pripravljena, sprejeti te ukrajinske zastopnike. Torej se težave množijo. Kar se dostaje Poljske, koje meje še niso določene, nočemo prav nič od te nove države. Svobodno in neovirano naj poljsko ljudstvo odloči svojo usodo; čim svobodnejše bo ljudsko glasovanje in čim bolj se bo raztezalo na vse sloje, tem bolje. Če bo poljsko ljudstvo po sklepu mira iskalo zveze z nami, ga bomo radi sprejeli. Druga poteškoča je spor v naziranju med Nemčijo in petrograjsko vlado, in sicer v dvojnem oziru: 1. Nemčija je na stališču, da so številne izjave volje po samostojnosti od strani zakonodajnih korporacij, občinskih zastopov itd. v zasedenih pokrajinah začasna podlaga za ljudsko mnenje, katero bo potem preizkusilo in potrdilo ljudsko glasovanje na širši podlagi. Rusija to odklanja, ker obstoječim organom v Kuronski in Litvi, kakor tudi v Poljski ne prizna pravice, da bi govorili v imenu teh pokrajin. 2. Rusija zahteva, naj se to glasovanje vrši potem, ko so se vse nemške čete in vsi upravni uradniki umaknili iz zasedenih pokrajin. Nemčija pa meni, da bi s tem se v omenjenih krajih pojavila neka praznosta, v kateri bi nastala revolucija in borba. V teh dveh spornih točkah je treba najti srednjo pot; spor ni tako velik, da bi se ob njem razbila pogajanja. Če pridemo do mira z Rusijo, se splošni mir ne bo dal dolgo zadržati. Sad splošnega miru že dozoreva in le od tega, ali vzdržimo, je odvisno vprašanje, ali dobimo splošen častni mir ali ne. Potrdilo za to mnenje je mirovna ponudba Wilsona, ki se je močno približal avstro-ogrskega stališču. V kolikor ti predlogi zadevajo naše zaveznike — v teh predlogih se govori o nemški posesti Belgije in o turški državi — je Czernin odločen, da zvest zavezniškim dolžnostim gre v obrambi zaveznikov do skrajnosti. Posestno stanje pred vojno naših zaveznikov bomo branili do skrajnosti. V kolikor pa ti predlogi zadevajo način, kako naj v naši monarhiji vladamo, jih odločno odklanjamo. V Avstriji imamo parlament splošne, enake, direktne in tajne volilne pravice, tako demokratičen, kakor baje nikjer na svetu. O Ogrski pa v avstrijski delegaciji ne moramo govoriti. V posameznih točkah mirovne ponudbe vlada med nami in Wilsonom več ali manj soglasje ali pa se da taka skladnost doseči. Kar se dostaje Italije, Srbije, Rumunije in Črne gore, Czernin noče biti asekuranca za sovražne vojne pustoševine. Dokler vztrajajo na stališču vojne do končne zmage, se bomo jim enostransko dati koncesije. Naj Wilson porabi svoj veliki vpliv na nje v tem smislu, da določijo svoje mirovne pogoje. Nadaljevanje vojske bo pa vplivalo na naše razmere do sovražnikov. Soglašamo torej z Wilsonom v velikih principih, po katerih se naj po vojni uredi svet, pa tudi v konkretnih vojnih vprašanjih se približujejo naša naziranja. To, kar še ostane sporno, ni tako veliko, da bi razgovor o teh točkah ne rodil pojasnenja in približanja. Izmenjava misli med Zedinjenimi državami in Avstrijo bi morala tvorila začetek spravljivega razgovora med tistimi državami, ki zdaj še niso stopile v razgovor o miru. Glede na živila, ki bi se dobila iz Rusije, velja to, da Petrograd nima ničesar za izvoz kakor edino le revolucijo in anarhijo, eksportni artikel, ki bi ga boljševiki radi eksportirali, ki ga pa mi odklanjamo. Ukrajina pa ima veliko živil, za katera se z njo pogajamo, da pomagamo našemu pomanjkanju trpečemu prebivalstvu. Če bi se moral nagloma skleniti

mir, bi ne dobili teh gospodarskih ugodnosti; če bi namreč naši sovražniki dobili vtis, da hočemo mir za vsako ceno in takoj, ne dobimo niti meterskega stota žita. Če se hočete odpovedati dovozu žita, potem je logično, da mene — Czernina — ovirate z govori, s sklepi, z demonstracijami in štrajki, drugače pa ne. Ker hoče vlada skorajšnji častni mir, je blaznost jo napasti za hrbtom s takimi sredstvi. Ogrska delegacija je za Czerninom. Če večina avstrijske delegacije ni istega mnenja, naj to pove, in Czernin bo izvajal posledice. Noben zunanji minister ne more voditi tako važnih pogajanj, če se ne opira na zaupanje večine ustavnih korporacij.

Politične vesti.

Izjava. Podpisani naznanjam svojim volilcem ptujsko-ormoškega okraja, da zaradi svoje odsotnosti nisem mogel podpisati interpelacije g. dr. Korošca in tovarišev na ministrskega predsednika in na pravosodnega ministra v zadevi sklicanja županov v Ptuj meseca decembra 1917 po okrajnem zastopu ptujskem, ker sem bil vsled boleznij svoje žene opravičen pri načelniku g. dr. Korošču, da nisem bil dotičnega dne, ko se je vložila interpelacija, na Dunaju. Ob enem izjavljam, da se seveda popolnoma strinjam z interpelacijo načelnika g. dr. Korošca in tovarišev in odločno protestiram proti postopanju načelnika ptujskega okrajnega zastopa g. Ornika in njegovi izjavi v odprtem pismu na poslanca g. dr. Korošca. Spuhlija, dne 20. prosinca 1918. M. Brenčič, drž. posl.

Poulični izgredi v Mariboru in srednješolska mladina. Pobijanje šp, razgrajanje po mestu, hajlanje in psovanje Slovencev na javnih ulicah je v Mariboru na dnevnem redu. Nekaj večerov že so pobalini vznemirjali ljudstvo, napadali slovenske dijake, izživali in ozmerjali vsakega Slovenca in celo slovensko govoreče dame, ki so jih srečali na cesti. Šipe so pobili pri šolskih sestrach, na c. kr. gimnaziji, na deželnem ženskem učiteljsku in pri poslancu dr. Verstovšku. Bili so tudi tako drzni, da so razgrajali pred škofovsko palačo. Policija vse to pripušča in ničesar ne sliši in ne opazi. Tolpe so dobro organizirane. Nekaj odrastlih ljudi vodi dijake vseh srednjih šol, vajence in komije. Srednješolske oblasti so dosedaj mirno opazovale to početje nemškega dijaštva. Če bi slovenski dijaki tako nastopali, bi že bili zdavno vsi izključeni. Slovenski dijak v Mariboru nima prave varnosti pred nemškutarsko sodrgo. Žalostni pojavi so to, da že dečki in fantje gojijo tako sovraštvo proti Slovincem. Kdo jim vcepa v mlado srce to sovraštvo? Kdo jih napolnjuje z vsememskim protiaavstrijskim dahom, ki mu ga dajejo duška s tulenjem »Die Wacht am Rhein«? Vsememsko časopisje in vsenemška društva. Preslepieni starši pa jim dajejo potuho in jih vzgajajo v tem zmislu. Mar se tudi nemški profesorji bavijo s tako vzgojo v šolah? Posvetiti bomo morali pošteno v te vrste; potem bo pa treba precej osnažiti »Avgijev hlev!« Brez usmiljenja se morajo razkrinkati taki učitelji. Ubogi slovenski dijaki, ki imajo take vzgojitelje! Še večjega pomilovanja vredni stariši, ki pošljejo otroke v mesto, da se vzgajajo, pa morajo vedno biti v strahu za svojo deco! Iz takih dijakov naj postanejo uradniki, ki naj službujejo med Slovenci in jim naj režejo kruh pravice?! Takih uradnikov se bomo že znali obvarovati; naj gredo na Prusko, stražit mejo ob Reni, pa ne med Slovence. Na vesti imajo te izgrede organizatorji, vsenemški hujskači, ki za službo kazni radi kalenja javnega miru, radi poškodovanja tujega imetja in radi hujskanja. Radovedni smo, če jih bodo vestne oblasti v Mariboru iztaknile. Zadnje besede še o tem nismo izgovorili!

Nemška sloga. Vse stranke med Nemci od najbolj zagrizenega proćodrimskega kričarja do najkonzervativnejšega fevdalca so edine med seboj v odporu proti slovanskim strankam, zahtevajočim preosnovo Avstrije in vse monarhije na temelju prava o narodni samoodločbi in v smislu popolne demokratizacije javnega življenja. Najsi imajo med seboj še tolike razlike glede na gospodarski, kulturni, verski in tudi narodno-politični program,

proti Slovanom korakajo skupno ne samo v osrednjem parlamentarnem zastopstvu na Dunaju, marveč že tudi po posameznih kronovinah. Politična strankarska konzolidacija po deželah napreduje med Nemci vedno bolj vsaj v negativnem smislu, v zanikanju slovanskih zahtev. V nedeljo, dne 20. t. m. je bilo v Celovcu zborovanje vseh nemško-meščanskih strank. Nemškonacionalni Dobernig in krščansko socialni Paulitsch (kakor kažeta ime ni, Germana najpristnejšega kova in čistokrvno tevtonskega izvira) sta tekmovala med seboj v napadanju slovenskega naroda in v pobijanju njegovih političnih zahtev po osvoboditvi iz nemške sužnosti. Krščansko(!) socialni Paulitsch se je celo potrudil, prekositi Dobernikovo nemštvo s tem, da je na splošno robantil proti srbofilizmu dela slovenskega časopisja in slovanskih politikov pred vojno. Značajan politik se kaže v tem, da ne osumlja splošno, temveč navaja imena. To bi bilo bolj krščansko, kakor pa splošno sumničenje naroda in njegovih politikov, ki so bajé zapeljali dobro in hrabro slovensko ljudstvo. Tako je g. Paulitsch javno izpričal in dokazal sposobnost svoje stranke, da je bila sprejeta v vzajemni zbor nemških strank za samoobrambo in ohranitev nemškega naroda. Izprosil pa si je od raznovrstnih nemških nacionalcev in liberalcev spravljivost in obzirnost napram drugemu, to je kršč. socialnemu prepričanju. Gotovo ga je ob tej prošnji izpreletela zona, ko se je domislil, kako so sedajni njegovi nemški bratci o polomu Centralne kase divjali zoper nemške krščanske socialce, katere so hoteli docela uničiti in katerim so takrat prišli na pomoč mnogoteri Slovenci. Sedaj pa vsi ti spoštovanjavedni nemški bratci od Wotanovega častilca do krščanskega socialca roko v roko marširajo proti Slovincem, hoteč jih ohraniti v sužnosti proslulega koroškega vilajeta. Ljudje okoli Šušteršiča, ki so v dunajski »Reichspost« in v solnograškem krščanskem listu s tako nevoljo obsodili vzajemnost vseh slovenskih strank v boju za jugoslovansko idejo, naj svoje moralno zgraženje tudi odložijo v celovškem kršč. socialnem glasilu »Kärntner Tagblatt«, kjer naj dokažejo, kako nedostojno je za katoličana, če se z verskim odpadnikom in vsenemškim kričačem brati v protikrščanskem sovraštvu zoper katoliški slovenski narod in njegove v vsakem oziru upravičene zahteve.

Vsenemec — predsednik civilne pisarne cesarja Viljema. Vsenemcem in konservativcem v Nemčiji se je posrečilo spraviti v civilno pisarno nemškega cesarja svojega pristaša v osebi pl. Berga, ki je odločen pristaš nadaljevanja vojne ter navdušen aneksiionist.

Tedenske novice

Iz politične službe. Namestniški koncipist celjskega glavarstva dr. M. Ipavic, sedaj nadzornik taborišča v Vagni, je imenovan za okr. komisarja.

Iz poštne službe. Odlikovana s križem 4. razreda sta bila Slovenca-Savinčana, gđe. Frančiška Zaveršnik, poštna oficijantinja iz Št. Petra v Sav. dolini, in gospod Franc Fludernik, poštni oficijant iz Ljubnega.

Odlikovan nadučitelj. Nadučitelj pri Sv. Boltenku na Kogu Franc Cajnko je odlikovan s častno kolajno za štiridesetletno zvesto in požrtvovalno službovanje.

Odlikovana učiteljica. Učiteljski kandidat Karel Zupančič, sedaj kot poročnik v vojaški službi, je bil odlikovan z zlato hrabrostno kolajno in s Signum laudis z meči. — J. Krajnc, učitelj pri Sv. Lovrenču na Dravskem polju, je imenovan za vojaškega akcesista.

Slep bogoslovec posvečen za duhovnika. Papež Benedikt XV. je dovolil nekemu slepemu bogoslovcu, da sme biti posvečen za mašnika. Slično dovoljenje je dal papež Pij X. leta 1910 in papež Leon XIII. leta 1880.

Sedmo vojno posojilo na Štajerskem. Cesarska namestnija nam poroča: Podpisovanja na sedmo vojno posojilo so podala na Štajerskem okroglo 302 milijona K; ta svota prekaša ono šestega vojnega posojila za približno 30 milijonov. Podpisovanja hranilnic in njih vločnikov so dosegla tokrat izvanredno visoko svoto 135 mil.

Občnam svojega volilnega okraja! Ponosen sem kot Vaš poslanec na mnogobrojne izjave raznih občin za deklaracijo Jugoslovanskega kluba. Čast Vam, vrli občinski zastopi, ki umevate važni trenotek, v katerem se nahajamo Jugoslovani, zlasti pa mi Slovenci! Veselje me navdaja, ko opazujem trdno narodno zavest in narodno prepričanje med svojimi volilci, ki je tako vkoreninjeno v goreča srca domoljubnih mož, žen in deklet, da je ne more več

izruvat nobeno nasilje naših nasprotnikov. Brez vsakega pritiska in migljaja ste se skoro vse občine že izrekle za združenje Jugoslovancev. Hvala vam za doslednost v boju za pravice naroda! Upam, da ne izostane niti ena občina, ki pride gotovo v tem slučaju v črne bukve slovenskega preporoda. Vrlo napre! — Poslanec dr. K. Verstovšek.

Boj za nadaljevanje podpisov za Jugoslavijo v Mariboru. Dobili smo naslednjo izjavo: »Marburger Zeitung« od minulega petka je prinesla pod naslovom: »Die Marburger Unterschriftensammlung der Los von Oesterreich-Agitation (Nabiranje podpisov v Mariboru agitacije »Proč od Avstrije«) članek, v katerem me napada na uprav nesramen način. Dotični članek v »Marburgerci« je gotovo v zvezi z g. Mencejem, ki je delovodja v tovarni g. Slivce. Jaz sem res o priliki nekega odmora vprašala svoje tovarišice sodelavke, če se hočejo podpisati za jugoslovansko deklaracijo. Popolnoma lažljivo pa je, da bi bila jaz podpisala katero brez njene dovoljenja, ali da katera ne bi bila vedela, za kaj se gre. Razložila sem svojim tovarišicam, da gre za našo jugoslovansko svobodo. Toda ko je to doznal navdušen Nemec g. Mencej, doma iz Ljubljane, je zagrozil vsem onim sodelavkam, ki so se podpisale, da bodo odpuščene iz službe, ako ne prekličejo podpisov. Rekel je tudi, da je to delovanje izdajalsko in da bodo morali vsi Slovenci iz Maribora. Ni torej čuda, da so se nekatere prestrašile in preklicale podpise. Odločno pa si moram prepovedati, da mi g. Mencej očita goljufijo. (Omenjam tudi, da nisem nikaka beganka, in tudi, ko bi bila, to ne bi bila nobena sramota in ne bi mi mogel nihče braniti, da delam po svojih močeh v korist in dobrobit naroda.) Za g. Menceja pa je žalostno dovolj, da tepta narod, iz katerega je izšel tudi on sam. Napadel me je vpricho drugih zelo nerodno ter vpil nad menoj: »Pfui, Veräterin!« Zmerjal je g. dr. Korošca. Rekel mi je tudi: »Auch Sie sind ein Opfer der Pfaffen geworden.« Želimo mu, da se čimprej pomiri, ker mu me Slovence delamo toliko preglavic. Slovenskim ženam in dekletom pa kličem: Le korajžno in neustrašeno naprej z začetim delom! Ne odnehajmo poprej, dokler ne dosežemo postavljenega si cilja! Čimbolj nas bodo pritiskali, tem vstrajneje delujmo! A preko raznih junakov, kakor je g. Mencej, preidemo na dnevni red! — Kat. Petek.

Slovenski dijak — ni ubit. Včeraj se je razglasilo po mestu, da so nemški razgrajaci ubili slovenskega dijaka. K sreči to ni res; ampak samo v toliko je res, da so v resnici nekega slovenskega srednješolca iz višjega razreda pobili na tla ter ga neusmiljeno obdelovali. Tudi več drugih slovenskih dijakov je bilo napadenih. Preiskave v teh zadevah so se zahtevale od slovenske strani.

Finančno ravnateljstvo in slovenščina. Dr. Oplustil nas je zapustil in prišel je neki dr. Stoschier kot finančni tajnik na njegovo mesto. Ta se je imenitno upeljal v novo službo. Ravnokar razposilja pozive in formularije za napoved osebnodohodninskega davka in to samo nemške. Okraj je po pretežni večini slovenski, finančni urad pa nčče poznati slovenščine. Ali je to tista avstrijska enakopravnost, o kateri vlada toliko govori? Slovenci! Ne dajmo si dopasti tega novega napada na naš jezik! Vrnimo dosledno vse nemške dopise in formularije ter zahtevamo slovenske! Mogoče se da finančni tajnik dr. Stoschier vendar še poučiti, da je njegov novi okoliš po svoji ogromni večini slovenski, če bi morebiti tega še ne vedel!

»Slovenski Straži« so darovali: Benko Čirič, kaplan, Ptuj, 13 K; po č. r. dr. Koroseu, Maribor, daroval državni železniški svetnik dr. E. Slovsca 100 K; Neimenovan 10 K; dr. Konrad Janežič, Volosko, 20 K; Josip Rozman, župnik, Černeče, 5 K; rodbina Rotar, Ljubljana, 2 K; Anton Pestotnik v Ljubljani, 2 K; podružnica »Slovenske Straže« Duplje pri Trzinu 70 K; Mohorjani v Kapelah, pošta Dobova, po č. g. Karlu Presker, župniku, 10 K; v Sv. Juriju ob južni žel. po župnem uradu 21 K, v Dramljah 30 K; v Poljčanah po č. g. župniku Al. Cilenšek 54 K; Mohorjani v Studenicah 40 K; Bralno društvo 10 K.

Dijaški kuhinji v Mariboru so darovali p. n.: Franc Gartner, župnik v Planini, in Mohorjani 10 K; Neimenovana iz Gradišča pri Sv. Tomažu (kruh sv. Antona) 10 K; Josip Weixl, župnik, Sv. Križ pri Ljutomeru, kot dar Mohorjanov 60 K; dr. Florijan Kukovec, odvetnik, Slov. Bistrica (Heber contra Huber) 20 K; Dr. Majcen Joško, c. in kr. linijski zdravnik, Pulj, 20 K; dr. Josip Georg, odvetnik v Smarju pri Jelšah, 20 K; dr. Ivan Klasinc, odvetnik, Gradec, 10 K; Hinko Šiško, c. kr. poštni asistent, Beljak, 75 K; Alojzij Sagaj, kaplan, Št. Janž na Drav. polju, 10 K; Marija Cesar, posestnica v Selu, pošta Planina, 10 K; J. Zadravec, veleposest-

nik, Središče, 20 K; Hranilnica in posojilnica, Sv. Jurij ob Ščavnici, 20 K; Ernst Trstenjak, c. in kr. profesor, Inmost, 40 K; Franc Koser, Juršinci, 4 K; Franc Satler, St. Pavel pri Preboldu, 20 K; I. Doberšak, župnik, Sevnica ob Savi, 20 K; Pišl J., učitelj, Sevnica ob Savi, 20 K; Tiplič Adolf, petošolec, Maribor, 10 K; Ivan Kozine, posestnik, Sevnica ob Savi, 3 K; Berčnik Franc, posestnik, Stranice, pošta Konjice, 10 K; Viktor Pregelj, župnik, Stranice, pošta Konjice, 10 K; Hranilnica in posojilnica v Smarju pri Jelšah, 50 K; Leopold Petovar starejši, veleposestnik, Ivanjkovec, 100 K. Vsem p. t. gg. darovalcem iskrena hvala!

Vsem podružnicam Kmetijske družbe! Dne 21. in 22. marca 1918 se vrši občni zbor Kmetijske družbe v Gradcu. Častna dolžnost slovenskih podružnic je, da store vse, da bo slovenski kmetijski stan dobro zastopan, osobito radi tega, ker se vrše letos volitve v odbor. Priporočamo radi tega vsem podružnicam, da 1. skličejo prav kmalu občni zbor podružnice, začnejo nemudoma z nabiranjem udov in dosežejo, da bo število istih večje, ko v drugih letih. Ker ni sedaj tako trda za denar, ko prejšnja leta, se bo z primerno agitacijo dalo doseči, da bo število udov večje. — 2. da se na občnem zboru podružnice izvolijo taki delegati, ki bodo tudi šli v Gradec ter tam zastopali predloge, katere naj vsaka podružnica stavi. — 3. da do 15. februarja pošljejo Osrednjemu odboru v Gradcu seznam udov in naznanijo izvoljene delegate. Pripomnimo, da se bo dne 21. marca po zborovanju zvečer vršil sestanek vseh delegatov Slovencev — lokal se bo pri zborovanju naznanil —, da se razgovorimo radi skupnega stopanja, kakor tudi kandidatov za odbor. — Maribor, dne 21. jan. 1918. Dr. K. Verstovšek.

Zveza južnoštajerskih obrtnih zadrug ima svoj občni zbor v sredo, dne 13. februarja t. l., v Mariboru. Podrobneje o istem in dnevni red objavimo še pravočasno. Slovensko obrtništvo se je začelo zopet gibati.

Novi knjige. Slovenska Matica je izdala dve novi knjigi: »Njeno življenje«, spisala Zofka Kveder-Demetrovič, ter »Pertinčarjevo pomlajenje«, sanjska povest, spisal Etbin Kristan. Obe knjigi — povestne vsebine — se dobijo pri »Slovenski Matici« v Ljubljani.

Izzrebani porotniki za mariborsko okrajno sodišče. Za porotno zasedanje mariborskega okrajnega sodišča, ki se bo pričelo dne 4. februarja, so bili izzrebani sledeči glavni porotniki: Jakob Hölzl, posestnik v Selnici ob Dravi; Franc Kothbauer, ključavničarski mojster v Mariboru; Franc Skerbinek, posestnik na Slatinskem dolu; Franc Hergout, posestnik Sp. Hoče; Franc Lorber, vpo-kojeni orožniški stražmojster, Ormož; Janez Kren, posestnik na Placu; Anton Anderluh, posestnik na Tezni; Herman Postl, posestnik in gostilničar Bistrica nad Mariborom; Janez Slavič, trgovec Sv. Lenart v Slov. goricah; Franc Vollmeier, posestnik Vurmat; Karel Dadieu, vpo-kojeni revident južne železnice Maribor; Jožef Platajs, posestnik Poličkavas; Franc Hinkl, posestnik Ptuj; Franc Krajnc, posestnik Sp. Senarska; Josip Pijavec, posestnik Ploderšica; Ferdinand Jagrič, posestnik Selnica ob Dravi; Alojzij Šušnik, posestnik Selce; Fr. Mülleret, posestnik Ptuj; Alojzij Valdhuber, posestnik Šober; Alojzij Frasn, posestnik Gočova; Ivan Veselič, trgovec Ormož; Franc Žunko, posestnik Vertiče; Jožef Bubak, tapetar v Mariboru; Andrej Pajtlar, posestnik Šober; Anton Hauptman, posestnik Sleme; Maks Hedl, veleposestnik Sp. Vizinga; Janez Klemenčič, posestnik Sv. Martin; Jožef Farkaš, posestnik Iljašovci; Alojzij Žitek, posestnik Muta; Franc Kirbiš, posestnik Fram; Avgust Blažič, strugar Maribor; Matija Keržič, posestnik Pohorje; Janez Komauer, posestnik Gornja Sv. Kungota; Simon Namesnik, posestnik Vurmat; Anton Črnko, posestnik Lembah; Ludovik Gerbl, zidarski mojster, Maribor. Kot nadomestni porotniki: Vpo-kojeni poštni nadoficijal Ivan Peče, gostilničar Andrej Matzhöld, trgovec Vid Murko, gostilničar Jož. Muzger, mesarski mojster Franc Lokaly, posestnik Janez Prešern, čevljarski mojster Janez Marčič, posestnik Andrej Petek in izdelovatelj cementnega blaga Ferdinand Rogač, vsi v Mariboru.

Dva shoda. Poslanec Brenčič priredi na Svečnico 2. februarja ob 10. uri predp. v gostilni g. Zupančič v Ptuju javen političen shod, na katerem bo poročal o delovanju v državnem zboru. Želeti bi bilo, da se tega shoda udeležijo vsi župani, občinski svetovalci in odborniki kakor tudi drugi možje, žene, fantje in dekleta v obilnem številu. — Dne 3. februarja pa priredi poslanec Brenčič ob 11. uri predp. javen političen shod v gostilni kletarskega društva v Ormožu.

Upnikom „Glavne posojilnice.“ Iz Ljubljane se nam piše: Konkurz se bliža svojemu koncu. Sedaj se izdeluje razdelilni načrt, ki utegne biti začetkom meseca marca dokončan in pri sodišču razporejen. Ker poteka od konkurza že sedmo leto, so se zgodile medtem naravno pri upnikih in vlagateljih, ki so svoje terjatve priglasili, premnoge izpremembe. Nekateri vlagatelji so umrli in so na njihovo mesto stopili dediči; drugi so se medtem preselili, oziroma izpremenili naslov; nekateri odstopili svoje terjatve drugim; nekateri so imeli svoje knjižice založene v denarnih zavodih in jih vzeli medtem nazaj; nekateri so si izvolili drugega pooblaščenca. Vse te izpremembe se bodo morale pri razdelilnem načrtu upoštevati samo v tem slučaju, če bo podpisani pravočasno zvedel zanje, drugače se bo morala konkurzna kvota izplačati tistemu, ki je terjatev pri sodišču priglasil ali pa se bo morala sodno založiti. Da prihranimo torej upnikom netrebne sitnosti in stroške, svetujem, da vsakdo, pri katerem se je primerila kaka izprememba, to meni naznani in izkaže vsaj do konca meseca januarja t. l. Sporočiti je treba na vsak način tudi številko vložne knjižice. — Dr. Ot. Fettich-Frankheim, odvetnik v Ljubljani, Sodna ulica 11.

Dražba občinskega lova v Šalovcih pri Središču. Ptujsko okrajno glavarstvo naznanja, da se bo občinski lov občine Šalovci po odbitku svoje lovske pravice v površini 0.0289 ha, ki pripada ormoški graščini, v nezajamčeni površini 659.4998 ha, potom dražbe dal v zakup največ ponujajočemu v torek, dne 29. t. m., ob 1/2. uri predpoldne v Ormožu (v pisarni okrajnega zastopa) za dobo 4 let in 5 mesecev, t. j. do dne 30. junija 1921. Izključno ceno in enoletno zakupnino se določi na 100 K. Vadij znaša 100 K.

Na znanje. Ker v Mariboru ni plina, se morajo naši listi staviti samo na roko. Vsled tega bodo izhajali listi, dokler se razmere ne bodo zboljšale, v zmanjšani obliki. Dopisnike opetovano prosimo kratkih, a ne svinčnikom pisanih poročil.

Gospodarske novice.

Nov konzorcij štajerskih vodnih sil. Konzorciji za uporabo vodnih sil rastejo iz tal kakor gobe po dežju. Na tem polju upajo kapitalisti delati po vojni svoje dobičke. Zopet bodo prepregli tudi Slov. Štajer sami tuje s svojim kapitalom. Razven raznih švicarskih družb in štajerske družbe, pri kateri je najbolj zainteresirana dežela sama, se je osnoval nov konzorcij v Gradcu, kateremu načeljuje prejšnji justični minister dr. vitez Hohenburger. Sedaj ima ta minister slabega spomina dovolj časa premišljevat, kako bi najboljšje obrnil svoj denar, ki si ga je prihranil kot večletni minister. Čudno se razvija v Avstriji usoda raznih ministrov, ki postajajo veliki podjetniki, in raznih višjih uradnikov, ki se dajo pensionirati in sprejemajo mastne službe pri bankah, družbah in velikih podjetjih.

Vpogled v plačilne naloge o davku od vojnih dobičkov. Celjsko okrajno glavarstvo kot davčna oblast nas prosi, da objavimo naslednje: Finančno deželno ravnateljstvo za štajersko naznanja, da so v smislu člena 28 izvršilnega predpisa k davku od vojnih dobičkov, v kolikor so odmeritve že izvršene, razporejeni v javni vpogled pri štajerskih davčnih oblastih v času od 14. do 27. prosinca 1918. Vsakemu je na prosto dano, da vpogleda tekem zgorajšnega roka v uradnih urah v uradnih prostorih davčne oblasti, to je pri davčni administraciji Gradca in pri davčnih oddelkih okrajnih glavarstev. Izvlečki iz plačilnih nalogov o davku od vojnih dobičkov glede političnega okraja Konjice pri davčnem referatu v Mariboru in oni glede okraja Brežice pri davčnem referatu v Celju. V vpogled razporejeni izvlečki vsebujejo: ime davkoplačevalca, dohodek vojne leta (1914, 1915 in 1916), dohodek mirovnega leta 1913, ki je merodajno za primerjanje, dalje davku podvrženi višji dohodek in znesek davka od vojnih dobičkov. Prihodnjič bodo izvlečki v vpogled razporejeni tekem meseca julija 1918 glede onih do tedaj izvršenih odmeritev.

Razlika med cenami avstrijskega in ogrskega žita. Odkar je izbruhnila vojna, opazujemo, da so na Ogrskem za kmetijske pridelke nastavljene vedno višje cene nego pri nas. Pšenico plačujejo vojno-žitno-prometni urad v Avstriji po 40 K, na Ogrskem pa po 48 K, rž pri nas 40, na Ogrskem 45, ječmen pri nas 37, na Ogrskem 46, oves pri nas 36, na Ogrskem 44 K. Čemu dvojna mera? Ali morda ogrskega kmeta pridelovanje na ravnini več stane kot avstrijskega kmeta po strmih in hribovitih njivah? Avstrijska vlada, zakaj ne čuvaš boljše pravice naših kmetov?!

Cene za pivo zopet zvišane. Zveza avstrijskih pivovarjev je cene za pivo zopet zvišala in sicer za 10—20 odstotkov. Zvišanje je stopilo v veljavo dne 15. januarja t. l.

Razne novice.

Po devetih letih dobil zopet dar govora. Iz Gradca nam piše prijatelj lista: V vasi Jagetovce, občine Sv. Jurij na Kranskem (blizu Zidanega Mosta), je 14letni Angelo Bau padel pred 9 leti s ko-

zleca. Pri tej nezgodi se je tako močno poškodoval, da je izgubil popolnoma dar govora. Tudi njega, kot rokodelca-kovača, je svetovna vojna prisilila, da je moral k vojakom. V Gradcu v barakah na Lazaretnem polju je z drugimi rokodelci vred izvrševal svoja kovačevska dela. Kakor omenjeno, ker že skozi 9 let ni govoril, je le, če je bil kaj vprašan, pisмено odgovoril v slovenščini ali v nemščini. K novemu letu 1918 je prosil za dopust. Dobil je pet dni dopusta in dva dni za vožnjo. „Ljubo doma, kdor ga ima“, tako je tudi on izostal nekaj dni čez določeni dopust pri starših. Ko se je zopet po nekaterih dneh vrnil, je šel zvečer pred drugodnevni raportom s svojimi prijatelji v gostilno. V veseli družbi se čisto pripeti, da ga dobi ta ali oni malce preveč. Tako i tokrat naš Angelo. Toda pri tej priliki se mu začne kucati, povrh ga popade močan kašelj in izbruhnil je za precejšnji ocvirk zasedene krvi. In glej čudo! V tem trenutku zadobi zopet dar govora. Začel se je nad tem začuden pogovarjati s prijatelji, da, celo popevati. Vsled samovoljnega podaljšanja dopusta je moral drugi dan k raportu. Ko ga vojaški predstojnik kaznuje z 30dnevni zaporom v vojašnici, pa je ves oveseljen nad zopet zadobljenim darom govora radostno vskliknil: „In če bi tudi par mesecev, da, več let, bilo, rad kazni sprejemem, da le zopet po 9 letih lahko govorim!“ Da se je prav gotovo ljubemu Bogu za to izvanredno milost zahvalil, ne dvomimo. Res, čuden slučaj!

Letalo ubilo 6 oseb. Vojaški letalec Gisz je plul s svojim letalom iz Novega Sada na Ogrskem v svojo rojstno vas Tiszaistvanfalva. Prebivalci so ga čakali z veliko radovednostjo. Ko se je letalec nameraval spustiti k tlom, se je pokvaril motor in letalo je padlo med radovedne prebivalce. Ubilih je 6, ranjenih pa več oseb, med temi 4 težko. Letalec je tudi težko poškodovan. Letalec spremljevalec je še pravočasno skočil iz letala.

Dopisi.

Maribor. Vsled nemirov so ravna telstva mariborskih srednjih šol odredila, da ne smejo biti srednješolci zvečer na ulicah čez 6. uro brez posebnega dovoljenja.

Maribor. Delavci priredijo v nedeljo, dne 27. t. m. popoldne ob 2. uri pri Gambrinu zborovanje za mir.

Križevci na Murskem polju. Tukaj se je vršil dne 20. t. m. sestanek županov. Posvetovalo se je v prvi vrsti o gospodarskih vprašanjih: o reki zaciji živine, sena, slame, krompirja, žita i. t. d. ter se je sklenilo, da bi vlada naj ne napenjala loka potrpežljivosti preveč. Župani so se izrekli, da hočejo na ljudstvo pomirjevalno vplivati, vendar se pa upravičeno bojijo, da bo pri nadaljevanju zdajšnjega postopanja njihov vpliv brezuspešen. Nadalje se je govorilo tudi o deklaraciji. Skoro že vse občine našega okraja so se izrekle za to našo zahtevo, katero so naši poslanci dne 30. maja predložili vladi, kajti mi nočemo le braniti naše domovine, ampak hočemo pred vsem za našo deco na lastnih tleh sezidati nezasužnjene domove. Shod je vzel na znanje ter pozdravil idejo ustanovitve Narodnega sveta, kateri bi naj predvsem določal vsem strankam način in dovoljeno mejo narodnega tekmovanja. Nazadnje so župani izrazili željo, da bi naj priredil naš poslanec gosp. Roškar dne 3. februarja ob 1/2 3 popoldne v gostilni g. Jureša pri Sv. Križu shod, da bi ljudstvo obvestil o političnem položaju.

Zalec. V nedeljo, dne 27. t. m., priredijo zalec v petrovski izobraževalna društva ob 3. uri popoldne v Hodnikovi dvorani v Zalcu veliko ljudsko slavnost. Program cele prireditve je izvanredno raznovrsten in velezanimiv. Na sporedu je govor našega mladinskega organizatorja dr. Josipa Hohnjec iz Maribora in dve gledališki predstavi. Celo slavnost pa bo visoko povzdignila slavnoznana šentpeterska orkestralno-instrumentalna godba, ki bo ta dan proizvajala najizbranejšo koncertno skladbo. Savinjeani, pridite v obilnem številu, pokažite, da še vojna ni zamorila v vaših srcih vsega narodnega navdušenja in smisla za umetnost! Nedelja, dne 27. januarja, naj bo za celo našo Savinjsko dolino velik narečni dan!

Braslovce. Naše pevsko društvo ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 27. prosinca, v cerkveni hiši, popoldne po večernicah. Prijatelji peja se uljudno vabijo!

Zadnja poročila došla v petek dne 25. januarja.

Jugoslovani in Čehi o Czerninovem govoru

Po govoru zunanjega ministra so se oglasili k besedi delegati raznih strank, med njimi dr. Ko-

rošec in Čeh dr. Stransky. Dr. Korošec je v imenu Jugoslovanov ugovarjal zoper trditve, da so ustavne naprave v monarhiji jamstvo za prost razvoj narodov. Narodom bi se naj ravno v interesu splošnega miru ne zabranila pravica samoodločbe. Govornik in njegovi somišljeniki želijo, da se vsi zavezniki izrečejo za mir brez aneksij in priznajo pravico narodne samoodločbe za pogajanja v Brestu Litovskem. Czernin zahteva, naj mu delegacija izjavi svoje zaupanje. Ker Slovani v njej niso pravično zastopani, se s tem ne bo izjavilo zaupanje ljudstva. Jugoslovani ministru ne zaupajo.

Dr. Stransky je zahteval, naj se tudi pri nas uveljavi načelo, da se vršijo pogajanja od naroda do naroda. Podrobno se je govornik pečal z jugoslovanskim vprašanjem. Velikosrbska propaganda se da odpraviti s sveta le tedaj, če se ustanovi velika srbsko-hrvatska-slovenska jugoslovanska država. Czernin naj dela za uresničenje te misli. Če ne bi bilo trozveze, bi ne bilo prišlo do vojske z Italijo. Če se naša zunanja vlada drži načela, da se druga država ne sme vmešavati v naše notranje zadeve, kako pa se je Italiji priznala v pogodbi glede Trsta in varstva italijanske manjšine pravica, da se vtika v notranje avstrijske stvari. Čehi zahtevajo, naj se Avstrija preosnovi v federacijo svobodnih suverenih držav.

Grof Hertling odgovarja Wilsonu.

V glavnem odboru nemškega državnega zbora je državni kancelar grof Hertling dne 24. jan. podal sliko o zunanepolitičnem položaju Nemčije, in je odgovarjal Lloyd George in Wilsonu. Najprvo se je bavil grof Hertling z Brestom-Litovskim. Izrazil je upanje, da se bo dosegel čimprej sporazum z rusko delegacijo. Zelo ugodno stojijo tudi pogajanja z Ukrajino. Sovražniki se do dne 4. jan. niso odzvali pozivu, naj se udeležijo mirovnih pogajanj. Tako nam ne morejo očitati, da nismo pripravljeni končati vojske. Iz govora Lloyd George-ja je razvidno, da naši sovražniki že nekoliko korigirajo svoje nazore o nas in sicer v prijaznejšem smislu. A o resni volji za mir ni pri njih ne duha in ne sluha. Glede Wilsonovega govora je povdarjal: V govoru ni bilo več besed o zatiranju nemškega naroda po avtokratič i vladi, izostali so tudi napadi na Hohenzollernce. Z ozirom na znanih 14 točk Wilsonovega govora je naglašal: Nemčija je z Avstrijo v defenzivni zvezi, dočim imajo sovražne države proti nam ofenzivno zvezo. Glede zahteve o prostosti morja se naziranj ne križajo. Če zahtevamo prostost morja, zahtevamo tudi, da se Anglija odpove Gibraltarju, Malti, Atenam, Hongkongu itd. Tudi glede na odstranitev gospodarske vojske in omejitev oboroževanja soglašamo z Wilsonom. Kar se tiče rešitve kolonijalnih vprašanj, bomo trčili na nekatere težave. Sicer pa naj Anglija pove, kako hoče rešiti to vprašanje v smislu Wilsonovih nazorov. Ker se ententa ni odzvala pozivu, naj se udeležuje pogajanj v Brestu Litovskem, nima pravice, da se vmešava v vprašanja, ki so še nerešena med Rusijo in nami, t. j. na primer izpraznitev ruskega ozemlja. Glede Belgije izjavlja, da si Nemčija ne želi nasilne priklopitve te dežele. Belgijsko vprašanje spada k kompleksu vprašanj, ki se morajo meriti pri mirovnih pogajanjih. Okupirani deli Francije so dragoceno ozemlje v naših rokah. A tudi tukaj ni govora o kaki nasilni priklopitvi. Na kak odstop ozemlja, ki spada pod Nemčijo (Alzacije in Lotaringije), ni misliti. Kar se tiče točk 9, 10. in 11., se dotikajo ta vprašanja bolj avstrijskih interesov (samoodločba avstrijskih narodov). V kolikor se te točke tičejo nemških interesov, jih bo Nemčija odločno branila. Zveza z Avstrijo je jedro naše sedanje politike. Zavzeti se hočemo tudi za Turčijo in njene interese. Kar se dostaja Poljske, so jo osvobodile nemške in avstrijske čete, ne pa četversporazum, naj se torej prepusti Nemčiji, Avstriji in Poljski da se zedinijo o bodoči uravnavi te dežele. Rešitev poljskega vprašanja po Avstriji in Nemčiji je že v teku. Nemčija se tudi navdušuje za zvezo narodov. Nasprotniki imajo malo volje za mir, oni stremijo le za tem, razdeliti Nemčijo in Avstrijo. Naš vojaški položaj je bolj ugoden, kot kedaj poprej. Naš cilj je, da se zopet upostavi stalni in splošni mir. Dokler pa niso zavarovani življenjski interesi Nemčije, moramo mirno vstrajati in čakati. Bog je z nami in bo tudi v bodoče z nami!

Kako se postopaz goriškimi Slovenci.

(Dopis iz Gorice.)

Pred kratkim sem sel na „Mestni magistrat Gorice“, da dobim izkaznico za kruh. Stopim v sobo, kjer uraduje visokorodni gospod grof Dandini, c. kr. vladni komisar. Poklonim se, pozdravim se predstavim in povem svojo željo. Gospod grof me jako prijazno sprejme, napiše na listek par besed, mi ga izroči z navodilom, naj grem v sobo k statistično-anografičnemu uradu. Pridem v sobo, kjer zapazim nekaj strank, za uradno mizo pa menda štiri uradnice. Čakam, da pridem na vrsto in potem rečem: „Državni uslužbenec sem, kakor izpričuje ta-le legitimacija za c. kr. državne uslužbenice. Rad bi dobil izkaznico za kruh; gospod grof mi je dal ta listek.“ Izročim uradnici listek in odprto legitimacijo. Uradnica molči, se obrne k svoji tovarišici na desno in ji reče: „Non capisco.“ (Ne razumem.) Nato pogleda mene in mi reče: „Sprechen Sie deutsch?“ (Govorite nemško?) Molčim. Kakor da bi nič ne bilo začne uradnica reševati zadevo stranke, ki je prišla za menoj. Jaz pa rečem: „Prišel sem, da izvršim naročilo gospoda grofa. Žalostno in brezvestno je, da se ne izvršujejo ukazi postavljene oblasti.“ — „Ma non capisco sloveno“ (Ne razumem slovensko), reče uradnica, obrnjena proti svojim tovarišicam. „Chi sa slavo?“, vpraša. „Mi, mi“ (jaz, jaz), se sliši ženski glas iz občinstva. „Prego, la dica al signor!“ (Prosim, povejte gospodu), reče uradnica. Dotična ženska stopi k meni in mi pove, da ne zna gospodična slovensko.

„Človek pride, da zadosti ukazom postavljene oblasti, pa se ga na ta način žali in draži“, odgovorim. Nato vstane ena izmed uradnic, kateri je to-mačila ona ženska iz občinstva, kdo sem, kje rojen in kedaj. Išče, najde listek s podatki o moji osebi in ga izroči prvi uradnici. „Si, ma non so slavo, non posso fare in sloveno“, odgovori le-ta. (Da, ali ne znam slovensko, ne morem napraviti slovensko.) Jaz pa: „Prišel sem, da dobim izkaznico za kruh.“ Z odprto legitimacijo in listkom s podatki pred seboj začne pisati. Takoj zapazim, da je spremenila moj priimek, ga poitalijančila. „Tega ne smem dopustiti“, pravim jaz. „Po avstrijskih zakonih je to prepo-vedano. Priimek se mora tako pisati, kakor je v krstnem listu. Uradnih, javnih dokumentov se ne sme samovoljno spreminjati.“ Nato popravi, napiše še par besed, raztrže list, prime drugega v roke, dostavi še vse potrebne podatke in mi ga izroči. List o istovetnosti, katerega sem tu prejel, ima rubrike, ki so ti-sane v nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku. Potrebne podatke je izpolnila uradnica deloma z nem-ško, deloma z italijansko označbo. List, oziroma iz-kaz istovetnosti, je bil tudi glede ene točke nepravil-no izvršen, kakor sem zapazil pozneje. Mož, ki je bil v sobi, menda kurzor, mi pove, naj grem s tem listkom v neko drugo sobo, kjer se mi izroči izkazni-ca. Grem in najdem v dotični sobi pet ali pa šest strank, ki so čakale. Izmed treh ali štirih uradnic me takoj ena nagovori: „Desidera...?“ (Želite?) „Izkaznico za kruh bi rad, gospodična!“, odgovorim. Ni bilo več besede iz nje. Tudi jaz molčim in čakam, dokler niso opravile svojih zaštev stranke, ki so pri-šle pred menoj.

Ko pride vrsta na me, povem drugi uradnici svojo željo. „Verstehen Sie deutsch?“ (Razumete li nemško) me vpraša. „Moja čast in moj ponos je, da sem avstrijski državljani in Slovenec. Žalostno do-voľ, da se na tako nezakonit način draži osebo, ki je prišla semkaj po naročilu gospoda grofa. Ne da bi se šlo stranki na roko, se jo še žali prsti avstrij-skemu zakonu, ki govori dovolj jasno o enakoprav-nosti. Pritožim se pri c. kr. vladnem komisarju!“ Med tem je prišlo v sobo še pet strank. Že med mo-jim govorom je rekel mož, ki je vstal za uradno mi-zo — menda je bil vratar — neki uradnici: „Vado chiamar il conte.“

Izkaznice so prejemale osebe, ki so prišle za menoj. Za nekaj časa stopi v sobo gospod grof in mi reče: „Kaj je bilo, gospod...?“ Povem, da ni-sem še dobil izkaznice, ker govorim slovensko. Ura-dnica reče: „La fila e lunga e tutto si fa all'ordine.“ (Vrsta je dolga in vse se vrši po vrsti.) „Ni to res, gospod grof, kar pravi uradnica! Samo radi tega še nisem dobil izkaznice, ker govorim slovensko. Čakal sem, dokler nisem prišel na vrsto. Izkaznice so že prejeli nekateri, ki so prišli za menoj.“ Na ukaz vi-sokorodnega gospoda grofa mi je ena izmed uradnic takoj napravila in oddala izkaznico. Prisrčno sem se zahvalil visokorodnemu gospodu grofu in sem šel.

Kako pridemo goriški Slovenci do tega, da nas magistratne uradnice ne razumejo? Proč z njimi, ki ne znajo jezika naroda, med kojim živijo! Uradniš-tvo je pač postavljeno za to, da rešuje po zakonu za-štev državljanov. Hočemo se držati avstrijskega za-kona, ki pravi, da so vsi narodi enakopravni. Ne zahtevamo nič več in nič manj, kakor pravico. Pri-poročamo dogodek goriškim državnim poslancem, da spregovore o njem resno besedo v državnem zboru.

Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.

Vabilo na naročbo.

Nedavno smo priložili položnice vsem cenje-nim naročnikom, da nam morejo poslati naroč-nino za prihodnje leto. Storili smo to zato tako zgodaj, ker imamo v upravnistvu koncem de-cembra velikansko dela. Prosimo toraj cenjene naročnike, naj že zdaj začnejo pošiljati na-ročnino za leto 1918 raditega, da se nam ravno ob novem letu ne bo delo v upravnistvu pre-več kupičilo.

Ako ima kdo naročnino že naprej plačano za l. 1918, naj danes priloženo položnico shrani za pozneje.

Položnice se naj natančno izpolnijo. Kdor je list dobival že dozdej, naj napiše na vrhu nad besedo „Položnica“ besede: **Star naroč-nik**, in naj zraven pristavi številko, ki jo najde na ovitku, pod katerim se mu list po-šilja, kdor pa lista ni dobival, pa naj na ravno istem mestu napiše besede: **Nov naročnik**. Ako se bodo cenjeni naročniki tega strogo držali, potem pri dopošiljanju lista ne bo po-mot.

Draginja vedno bolj raste. Podražil se je namreč papir za 600%, barva za 400%, surovo olje za 300%, masaza

valjarje celo za 1000%, kurjava za 500% i. t. d. Prisiljeni smo zato za prihodnje leto zvišati naročnino Straže. Za l. 1918 bo toraj stala Straža celoletno K 12.—; pol-letno K 6.—; četrletno K 3.— in mesečno K 1.20.

Cenjene naročnike vljudno prosimo, da nam ostanejo zvesti ter nam pridobivajo še novih naročnikov, da se naše vrste podvojijo.

Mi pa obljubimo, da bomo ostali zvesti svojim načelom in bomo z vso odločnostjo branili pra-vice slovenskega ljudstva zoper vse njegove sovražnike, dokler ne dosežemo srečne in pro-ste jugoslovanske države, v kateri bo prost Slovenec sam svoj gospodar!

OSKRBNIK

(MAJER)

oženjen se takoj pod zelo ugodnimi po-pogoji sprejme za večje posestvo.

Vpraša se v trgovini

R. Stermecki, Celje.

Zgubila

je uboga begunka iz Tolminkskega okraja listnice (notes s celim svo-jem imetjem 2500 do 2600 K). Kdo je našel, naj vrne z visoko nagrado pod naslovom Justina Čuk, Gomilsko, Štajersko.

Zelo lep kratak zimski jopič, de-klško bluzo, površni jopič, svil-nati robec, robec iz volne, nov površnik temne barve, neprežgano pristno kavo odda proti moki, žitu i. t. d. Vertačnik Maribor, Blumengasse št. 23, vrata 3.

Sprejme se ženska pisarniška or-donanca. Prošnjice, zmožne slo-venskega in nemškega jezika, ima-jo prednost. Natančneje se izve pri nadomestni bateriji ces. in kr. poljskega havbičnega polka št. 28 artilerijska vojašnica v Mariboru.

Sprejemem dva učence v uk, ka-tera sta dobrih starišev, in sta vsaj z dobrim uspehom dovršila širi-razredno ljudsko šolo. Ivan Rebek, starbeni in umetni ključavničar v Celju.

Kupim pianino, madraca in po-steljni vložek za denar in druge stvari. Naslov v upravnistvu.

Vdova z 2 sinovima išče službo kot majerca. Ana Golob pri gospej Štoj Amaliji, Sv. Ilj v Slov. gor.

Učenec, krepak in zdrav s pri-merno šolsko izobrazbo se sprej-me takoj v trgovini s mešanim blagom L. Schwentner na Vran-skem. 39

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

Tretja izvanredna c. kr. državna loterija
za vojaške dobrodelne namene.

Ta loterija v denariju vsebuje 21.146 dobitkov
v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitok znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

21. februarja 1918. Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamts-strasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, pošto-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se dopošiljajo poštne prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije
(oddelek za dobrodelne loterije).

Zahvala.

Redbini Rapoc-Strelec izrekava iskreno zahvalo vsem, ki so se v tako obilnem številu udeležili pogreba našega iskreno-ljubljenega soproga, očeta in tasta gospoda

JOSIPA RAPOC,

veleposestnika v Mariboru.

Posebej se zahvaljujemo vsem sorodnikom, zastopnikom Posojilnice, Čitalnice in vseh drugih narodnih društev ter pevcem.

Maribor, dne 22. prosinca 1918.

Gostilna

Alojzija Weber

Kamnici pri Mariboru

priporoča svoja izvrstna nova in stara vina, sadjevec, mrzla in topla jedila v vsakem času v veliki iz-
beri. Cene zmerne, postrežba točna!

KUPIM

za vojaštvo 30—40 vagonov bele repe, ko-
renja, krme in pese po najboljših cenah.

Ponudbe z navedbo cene za vagon na naslov:

A. KREPEK,

MARIBOR, Bismarkova ul. 19.

GOSTILNA

**pri Vogrincu v Kamnici
pri Mariboru**

priporoča svoja pristna, izborna stara
in nova vina iz okolice, sadjevec in
pristno žganje. Izborna kuhinja in
točna postrežba!

IZDELOVANJE

raznovrstne cerkvene oprave, kot oltar-
jev, kipov, vojnih spominskih plošč, ka-
kor tudi prenovljenje istih ohranite po
končani vojski našemu slovenskemu
umetniku podobarju in pozlatarju

Ivanu Sojč

Maribor, Reiserjeva ulica št. 26.

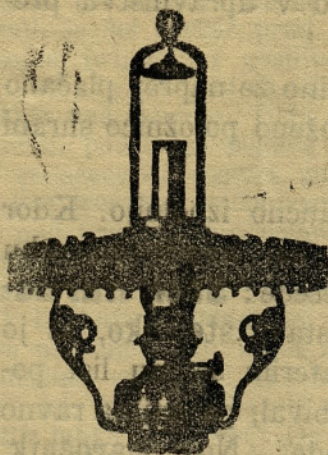
za pristnost in izvor se jamči v polnem obsegu.

VINA bela, rdeča in črna
(dalmatinska) od 56 l naprej

po povzetju prodaja in razpošilja tvrdka

F. CVITANIC vdova **V MARIBORU,**

Šolska ulica št. 5.



Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo!

FRANC STRUPI :: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in por-
celanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za
odobe. — Prevzeje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

**Devolljuje članom posojila proti
poroštvo, zastavi življenjskih polic,
posestev, vredne stvari, papirjev ali
zaznambi na službene prejeme.**

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v od-
sekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojilo, naj se obrne na pisarno
v Ljubljani, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa
potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne
vloge in jih obrestuje po 4 1/4 %.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915
519.848.40 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1915
1924 s 15.615 deleži, ki reprezentuje jamstveno
glavnice za 6.089.850 kron.

Išče se

za veliko podjetje na Kranjskem
zmožen sk adičnik. Ponudbe na
upravnistvo tega lista pod „št. 6“.

Eno cerkev ali altarno sliko
poslika katol. umetnik, propaga-
tor umeni cerkevne, brezplačno,
le povrnitev režijskih stroškov.
Podrobna pojasnila daje „Revue
pro umeni cerkveni“, Praga-Vino-
gradi, Krameriova 10. Češka.

Učenec in prodajalka se sprej-
meta, v trgovini z steklom, por-
celanom in galanterijskim blagom.
I. Kovačič, Radgona.

Učenec, krepak in zdrav s pri-
merni šolsko izobrazbo se sprej-
me takoj v trgovini z nežnim
blagom L. Schwentner na Vran-
skem.

Stare cape in cunje
kupi po najnižjih cenah vsake
množino Janko Arman Sv. Jur
ob Jak. žel.

Dva viničarja,

le samostojne in spretno strokov-
ne osebe, sprejem pod ugodnimi
pog. ji, kot 2000 ozi. 1500 kron
plače, letno 2—3 sožnje drv, kos
njive, stanovanje, iz vinograda
deputat. Za prehrano je dobro
prekrbljeno. Le strokovno izo-
bražene osebe se naj oglesijo pi-
smeno ali ustmeno pri upravlji-
tu „Straže“.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi
in risalnimi potrebščinami na
debelo in drobno, priporoča:
trgovcem in preprodajalcem
velikansko izbero dopisnic
XX po raznih cenah. XX
Za gostilničarje:
Papirnat servijete vsled
novih predpisov namestnje v
Gradcu po zelo nizkih cenah.

Gostilna

Narodni Dom

v Mariboru

se priporoča cenj. občinstvu v Mariboru, v okolici
in vsem, ki potujejo v Maribor. Točijo se najfinejša
vina: Pekarčan i. t. d. Priznana dobra kuhinja.

V Narodnem Domu se vedno najde pošena
slovenska družba.

Se priporočata

A. in L. Stelzer.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Obrestuje hranilne vloge po

3 3/4 %

Za nalaganje po pošti na razpolago polo-
žnice poštne hranilnice št. 92465.

Daje posojila

pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, na po-
roštvo in zastavo. Vknjižbo izvršuje poso-
jilnica brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

OO „HOTEL BELI VOL“, Graška (cesarja Viljema) cesta št. 9. OO